The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. ĶEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.
WEDNESDAY, MAY 22, 1963

LATVIJA

AMERIKĀ

41. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 22. MAIJĀ 13. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

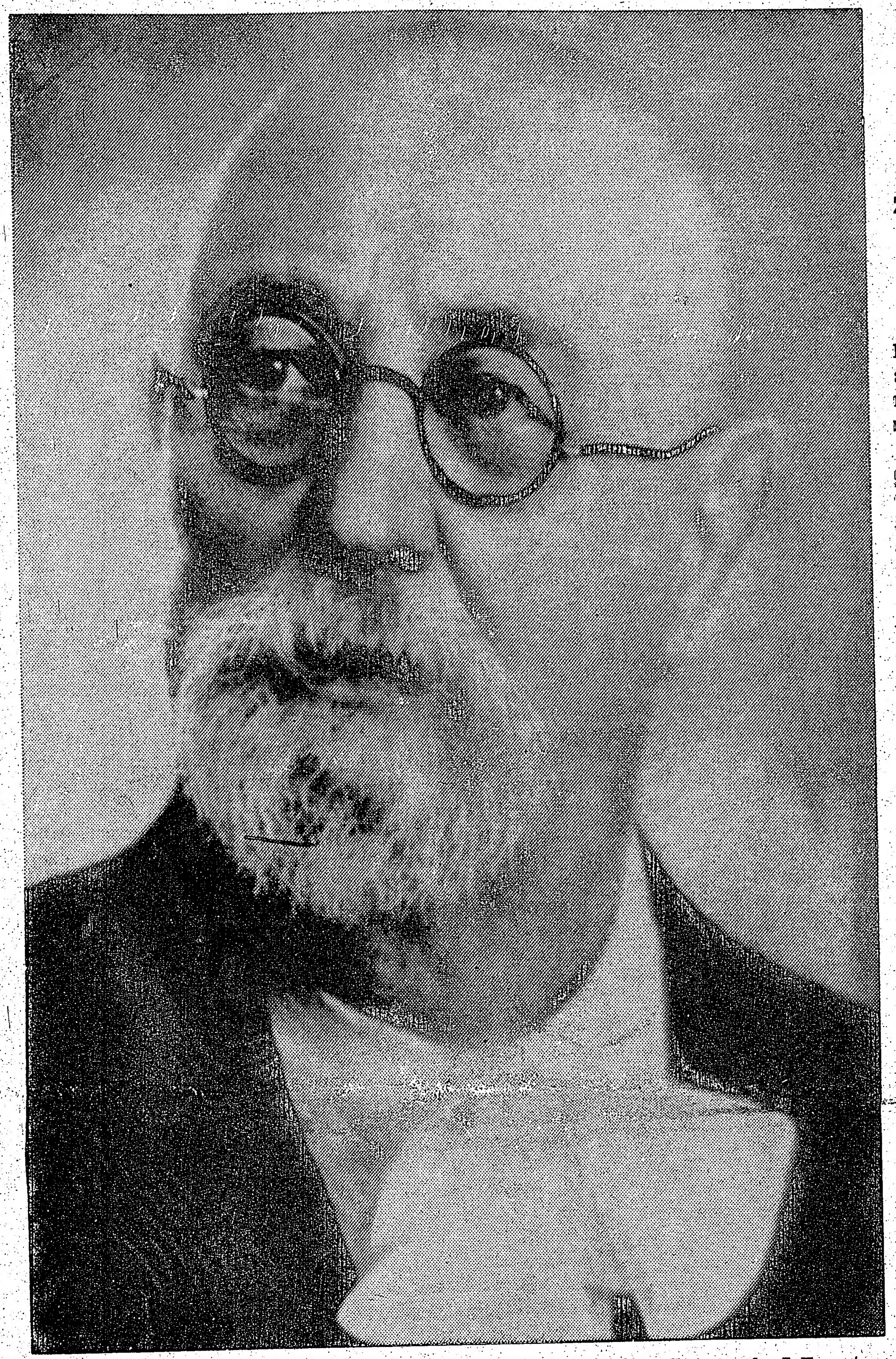

Profesora J. Vītola 100 g. dzimšanas dienas atcere notiks 25. maijā, plkst. 8 vakarā Toronto Parkdale Collegiate auditorijā.

Ziemeļamerikas organizācijas konference Otavā

Ziemeļatlantijas organizācijai būs kopīgs atomieroču arsenāls. Angļi steidzina sarunas atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai. Padomju Savienība brīdina no sabiedroto tirdzniecības kuģu apbruņošanas ar Polaris raķetēm.

Kārtējo reizi ir atkal pienācis laiks, kad visa pasaule runā par atomieročiem — to nepieciešamību, aizliegšanu un likvidēšanu.

Šī gada 22. maijā Otavā sākās piecpadsmit valstu Ziemeļatlantijas organizācijas ārlietu un aizsardzības ministru konference. Jau iepriekš zināms, ka konferences laikā vienosies par kopīga atomarsenāla nepieciešamību Rietumeiropas un Ziemeļamerikas aizsardzībai.

Bet pagājušās nedēļas nogalē Ziemeļatlantijas organizācijas ministru konference vēl nebija sākusies. Un, izmantojot pāris dienas pirms lidojuma uz Otavu, Anglijas ārlietu ministrs lords Hjūms no jauna mudināja Padomju Savienību pārtraukt atomieroču mēģinājumus un ievest efektīvu mēģinājumu pārtraukšanas pārraudzību. Par to pašu jautājumu nedēļas nogalē runāja arī ministru prezidents Mekmillens.

Ārlietu ministrs Hjūms aicināja Padomju Savienību palīdzēt gādāt, lai atomieroči netiktu izplatīti tādās [illegible] regojumiem par Otavā gaidāmo Ziemeļatlantijas organizācijas konferences darbības gaitu var secināt, lords Hjūms Padomju Savienību uzrunājis ļoti nepareizā laikā. Ziemeļatlantijas organizācija runās un, iespējams, vienosies par kopīga atomieroču arsenāla nepieciešamību. Maskava pret šādu eventuālu lēmumu jau ir noprotestējusi un Rietumu lielie pat paguvuši krievu protestu noraidīt. Protams, ir tikai loģiski, ka Ziemeļatlantijas organizācijai ļoti nepatiks, ja tās jaunai atompolītikai sekotu padomju atomieroču apgāde Varšavas pakta valstu bruņotiem spēkiem. Ar šādu soli Padomju Savienība brīdina sabiedrotos vismaz pāris reižu gadā.

Tālāk Anglijas ārlietu ministrs aicināja Padomju Savienību sadarboties ar sabiedrotiem atomieroču mēģinājumu pārtraukšanā un pārtraukšanas pārraudzībā. Lords Hjūms uzsvēra, ka Sav. Valstis un Anglija piedāvājušas divus dažādus atomplānus un ka akceptējot vienu vai otru, būtu daudz palīdzēts vispārējās atbruņošanās laukā. Viens plāns paredz atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu kā atmosfairā, tā apakšzemē — ar ierobežotu pārraudzību. Padomju Savienība solās atļaut divas vai trīs tiešas inspekcijas gadā. Rietumi sākumā prasīja vismaz divpadsmit; tagad šis skaitlis samazināts uz septiņi.

Otrs sabiedroto plāns paredz atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu vienīgi atmosfairā — bez pārraudzības. Ar to vismaz cilvēkiem visā pasaulē no pleciem tiktu novelta bažu nasta par radioaktīviem nokrišņiem un vispārēju radioaktīvitātes palielināšanos gaisā.

PADOMJU SAVIENĪBA DRAUD UN PROTESTĒ

Kā jau minēts, Padomju Savienība uz Ziemeļatlantijas organizācijas atomplāniem skatās ļoti negatīvi un pat paspējusi pret tiem noprotestēt jau pirms to pieņemšanas. Vienādas notas padomju valdībai Sav. Valstis, Anglija un Rietumvācija Kremļa protestus noradījušas. Francija, pasaules ceturtā atomvalsts, kas arī piedalās 22. maijā Otavā atklātā Ziemeļatlantijas organizācijas konferencē, pagaidām izturas ļoti nogaidoši.

Jau kopš Ziemeļatlantijas organizācijas dibināšanas dienām vēl nav notikusi neviena ārlietu un aizsardzības ministru konference, kuru krievi jau priekšlaicīgi nebūtu nobrīdinājuši. Šie draudi vienmēr veicina bieži vien ne pārāk ciešo Rietumu sabiedroto kopību!

Par šī pavasara konferences draudu ieroci Chruščevs bija izraudzījis Padomju Savienības kara flotes virspavēlnieku admirāli Sergeju Gorškovu. Nemaz neklausīdamies uz vairākkārtīgiem Sav. Valstu un Anglijas atgādinājumiem, ka sabiedroto tirdzniecības kuģi atomieročiem netiks apbruņoti, admirālis garākā rakstā Izvestijā pastāsta, kas sagaida Polaris raķetēm bruņotus Sav. Valstu un citu Ziemeļatlantijas organizācijas nāciju tirdzniecības kuģus. Vispirms, krievi tiem uzbruks un tos iznīcinās. Gorškovs uzsvēra, ka pēc Hāgas konvencijas katrai valstij ir tiesības šādiem kuģiem uzbrukt un tos iznīcināt un to apkalpes tiesāt kā jūras laupītājus. Krievu admirālis deklarēja, ka Sav. Valstis gatavojas agresijai un ka sava sasniegšanai amerikāņi neatsakās ne no kādiem paņēmieniem, starptautiski aizliegtās jūras laupītāju metodes neizslēdzot. Amerikāņu militārie vadītāji pielieto blēdīgos kriminālpaņēmieniem, ar kādiem 2. pasaules kara laikā operēja vācu flote. Starpība tikai tā, ka amerikāņi to dara miera apstākļos."

SABIEDROTO MINISTRI PULCĒJAS OTAVĀ

Ar lielu interesi jāgaida Ziemeļatlantijas organizācijas nāciju ārlietu un aizsardzības ministru konferences iznākums Otavā.

No Rietumu galvaspilsētām saņemtās ziņas liecina, ka šoreiz zināma ne tikai kā ministru darba kārta, bet arī sarunu iznākums. Šī pavasara konference koncentrēsies ap jautājumiem, kas aptver dažādas atomieroču fazes Ziemeļatlantijas organizācijā.

Ļoti iespējams, ka Otavas konferencē Rietumu sabiedrotie vienosies par kaut ko, kas netiks definēts un, proti, par Ziemeļatlantijas organizācijas iekšēju atomvienību, kas atšķiras no vēlāk plānotās sabiedroto atomvienības. Par to pat netikšot nobalsots — lai Francijai nebūtu jābalso par kaut ko tādu, ko tā uzskata par šaubīgu. Francijai arī ļoti bailes, ka tā varētu akceptēt ko jaunu, kas varētu apdraudēt tās nacionālo atomarsenālu, neatkarību atomieroču laukā no pārējiem sabiedrotiem.

Iekšējas atomvienības ratificēšana nozīmēs tikai to, ka Ziemeļatlantijas atomspēkiem nāks klāt trīs amerikāņu atomzemūdenes ar sešpadsmit Polaris raķetēm katra un 180 ūdeņražbumbām bruņoti angļu Viktor un Vulkāna strūkliznīcinātāji. Kā zemūdenēm, tā bumbvedējiem nākotnē mērķus izraudzīs Ziemeļatlantijas organizācijas militārā vadība; apkalpes paliks nacionālas.

Tālākā nākotnē paredzēts izveidot sabiedroto atomvienību, kur, piemēram, kara kuģu un zemūdeņu apkalpes tiktu sastādītas no jauktu nāciju jūrniekiem un karavīriem. Iekšējas atomvienības dibināšana nozīmēs arī to, ka nākotnē ne tikvien Sav. Valstīm un Anglijai, bet arī pārējiem sabiedrotiem būs teikšana, kā un kur, agresijas gadījumā Rietumeiropai, izmantojami atmaksas atomieroči. Atomapbruņojuma ziņā nākotnes Ziemeļatlantjas organizācija būs padarīta spēcīgāka arī ar to, ka amerikāņu atomieroči būs Rietumeiropā stacionēto Kanadas gaisa un zemes spēku rīcībā.

LATVIEŠU DZIESMU PILSKALNA CĒLĒJAM VELTĪTS KONCERTS FILADELFIJĀ

Brīvmākslinieka Jāņa Ūdra piemiņai Filadelfijas latviešu vīru dubultkvarteta sarīkotais koncerts 18. maijā „New Century" kluba telpās Edvīna Štelmaņa vadībā izcēlās kā nozīmīgs kultūras sniegums un neapstrīdams pierādījums par dziedoņu ansambļa nelokāmo gribu skandināt latviešu dziesmas, kā arī spēju noturēties un darbu turpināt liktenīgos pārbaudījumos.

Brīvmākslinieks Valentīns Bērzkalns atklāšanas uzrunā sakarā ar mirušā dibinātāja un vadītāja pieminēšanu norādīja, ka nelielam, dažkārt tikai pētnieka acij saskatāmam senlatviešu pilskalnam kultūras laukā pielīdzināms arī Filadelfijas latviešu vīru dubultkvartets, kuŗa dibinātāja, šī pilskalna cēlēja, piemiņa dzīvo joprojām.

Teicami iekārtotais un rūpīgi sagatavotais koncerts izpelnījās tik jūsmīgu atzinību, ka turpat pusi no visas pagarās programmas nācās atkārtot un dot arī piedevas. Jau ar pirmo ievada dziesmu „Pa dzimtenes krēslainām lejām" dubultkvartets apliecina, ka tas nav palicis uz vietas stāvam, bet cītīgi turpinājis izkopt dziedājuma saskanīgumu.

Programmas pirmā daļa ar ne sevišķi vieglajām Jāzepa Vītola, Emīļa Dārziņa, Jāņa Norviļa, Jāņa Kalniņa un J. Straumes oriģināldziesmām izvērtās par sava veida „uguns pārbaudi". Klausītāju sajūsma skaidrs pierādījums, ka „uguns pārbaude" godam izturēta. Dziesmotā „pilskalna" turētājs dubultkvarteta vadītājs Edvīns Štelmanis, izrādās, ne vien saglabājis saņemto mantojumu — ansamblim iemācītās dziesmas, bet pratis tām piešķirt arī jaunu mirdzumu, jaunu tulkojumu, kas ļoti svarīgi dziedoņu vienības augšanas un veidošanās gaitā.

Klavieŗu pavadījumu Jāņa Norviļa dziesmai „Pulkveža atgriešanās", ko liela daļa klausītāju dzirdēja pirmoreiz, nācās atkārtot — spēlēja Agīta Abene. Solo dziedājumus sniedza Rita Dzilna - Zaprauska (J. Vītola „No Kurzemes bērniņš biju" — vajadzēja dziedāt trīs reizes), Arturs Ozols (V. Baštika „Gaŗa mane šī naksniņa" — atkārtoja), Elmārs Bilkins (V. Ozoliņa „Čuči, mana līgaviņa" — atkārtoja) un Vilhelms Hofmanis (Jāņa Kalniņa „Ciemiņam cūka zuda" — atkārtoja). Klausītāji jūsmīgi sumināja arī abus klātesošos dziesmu autorus: Viktoru Baštiku un Valentīnu Bērzkalnu.

Koncertā sajūsma izpaudās gan garās un spraigās aplausu brāzmās, gan ziedu veltēs. Apliecinot dziļu goddevību savam mūžībā aizgājušam vadītājam, brīvmāksliniekam Jānim Ūdrim, dubultkvarteta vārdā ziedu veltes Mirdzai Ūdra kundzei pasniedza E. Štelmanis. — Ka koncerts izdevies jo labi, norāda kuplais apmeklētāju skaits — pāri par 300, kas pavasaŗa ziedu laikā atzīstams par īsti kuplu. — No latviešu dziesmu mīļotāju saimes dubultkvartetam un viņa vadītājam vislabākie novēlējumi turpmākās gaitās! Lai dziesmu pilskalns kļūst jo dienas jo stiprāks un dziesmu pūrs arvienu spožāks un bagātāks! — **Rex.**

TITO ATBALSTA CHRUŠČEVU

DIENVIDSLAVIJAS PREZIDENTS UZBRŪK KOMŪNISTU ĶĪNAI UN AIZSTĀV MIERMĪLĪGAS KOEKSISTENCES POLĪTIKU

Kopš Tito un Staļina nesaskaņām, kas kulmināciju sasniedza 1948. gada lūzumā un deva Dienvidslavijai pamatotu iemeslu prasīt Sav. Valstu saimniecisko un militāro palīdzību, notikušas dažas pārmaiņas, kas, sākot ar Staļina nāvi 1953. gadā, visas vedušas uz Maskavas un Belgrades draudzības atjaunošanos. Tas jo sevišķi manīts pēdējos gados, laikā, kad sākās Padomju Savienības un Ķīnas komūnistu ideoloģiskās domstarpības. Lai lielajiem nebūtu tieši jāuzbrūk vienam otram — kas bieži tomēr notika — Pekinga par peŗamo puiku izvēlējās Dienvidslāviju un Maskava Albāniju. Kamēr Albānija, vienīgais komūnistu Ķīnas satelīts Eiropā, cītīgi aizstāv Pekingas līniju, Tito tikpat cītīgi tagad aizstāv Chruščeva koeksistences polītiku un katēgoriski noraida Maocetunga kaŗa nepieciešamības doktrīnu.

Gatavojoties Dienvidslavijas parlamenta vēlēšanām — kas tomēr ir tāds pats joks kā visās citās komūnistu valstīs, prezidents Tito asi uzbruka komūnistu Ķīnas kaŗa tīkotājiem un uzsvēra, ka ķīnieši savā saimnieciskās uzbūves procesā pielaiduši kolosālas muļķības. Tito sacīja, ka Dienvidslāvija turpinās cīnīties par draudzīgām attiekmēm kā ar Rietumiem, tā Austrumiem un visiem spēkiem atbalstīs Chruščeva miermīlīgās koeksistences centienus.

MŪSU DAGMĀRA VALLENA PASAULES PRESES UZMANĪBAS CENTRĀ

Pagājušajā svētdienā Čikāgā notika kādas organizācijas sanāksme, kas sevi dēvē par Committee against Nazi criminals and Nazism.

Šajā sanāksmē piedalījās arī mūsu Čikāgas redakcijas līdzstrādniece Dagmara Vallena. Šī apdāvinātā jaunās paaudzes žurnāliste un viņas piederīgie pagājušā kaŗā smagi cietuši gan no vācu, gan no Kremļa okupantiem.

Mazs starpgadījums gandrīz izjauca šo sanāksmi, par kuŗas organizātoriem mums trūkst pietiekami pārbaudītu ziņu. Bet šo starpgadījumu visai pasaulei steidzās darīt zināmu viena no vislielākām pasaules ziņu aģentūrām.

Gadījās, ka Dagmāras Vallenas lielajā rokas somā atradās kastīte ar baltām pelītēm, kuŗas Dagmāra bija paredzējusi nodot laika kavēklim 10 gadu vecajam dēlēnam.

Kāda dāma, atstājot sanāksmi, apgāzusi Dagmaras somu un baltās pelītes izkļuvušas brīvībā.

Gandrīz neticami izklausās, ka mazās pelītes tikpat kā izjaukušas visu sanāksmi. Desmit izsauktie kārtības sargi tikai ar pūlēm tās iznīcināja.

Piecas sanāksmes dalībnieces apgalvoja, ka D. V. pelītes pati palaidusi brīvībā.

Dagmāra Vallena pazīstama kā nopietna žurnāliste.

Par to vislabāko liecību dod viņas objektīvie raksti mūsu laikraksta slejās.

6. jūnija tiesas sēdē noskaidrosies, vai Dagmāru attaisnos. Pagaidām viņa atbrīvota, iemaksājot 15 dol. drošības naudas.

Sanāksmes rīkotāji ierosinājuši Dagmāras Vallenas veselības pārbaudi, bet Čikāgas latvieši un lietuvieši rūpējas, lai Vallenu tiesā pārstāvētu viens no pazīstamākiem Čikāgas tiesībniekiem.

Telefona sarunā Dagmāra Vallena mums paskaidroja:

„Sanāksmē ierados tādēļ, ka tajā nepamatotus pārmetumus izteica kādam cienījamam lietuviešu priesterim. Gadījums ar pelītēm, kas izsauca gandrīz pāniku sanāksmes dalībniekos, bija tikai sagadīšanās, par kuŗu nevaru uzņemties nekādu atbildību. Tā nebija mana vaina."

Astronauts Gordons Kūpers pēc rekordlidojuma pasaules telpā.

LATVIJA

41. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 22. MAIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

J. Gaigulis

Prof. Jāzepa Vītola dzīves stāsts

II

Latvijas universitātes Teoloģijas fak. padome par ārštata profesoru baznīcas mūzikai ievēlēja prof. J. Vītolu, daudzu pazīstamu korāļu un garīgu dziesmu autoru un jaunās Melodiju grāmatas sastādītāju. Kaut arī darbiem apkrauts, tomēr prof. Vītols labprāt uzņēmās arī šo jauno uzdevumu un 1926. / 27. — 1928. / 29. mācības gadā lasīja lekcijas par baznīcas mūziku un teoriju. — Kad par obligātiem bija padarīti 12 praktiskās teoloģijas priekšmeti, starp tiem arī baznīcas mūzika, tad pēc pārtraukuma prof. Vītols atkal lasīja 1931./32. un 1935. / 36. gadā. Diemžēl, vispārīgā mācības plānu pārkārtošanā universitātē baznīcas mūzika Teoloģijas fakultātē beidzot palika par neobligātu priekšmetu, ar ko arī tika ierobežota iespēja saistīt prof. Vītolu tālāk fakultātes darbā.

1922. gada pavasarī Zemes ierīcības komisija Vītolam piešķīra Gaujienas muižas centru, bet lielās pils vietā profesors izvēlējās agrākā muižas brūvera māju. Tajā vasarā komponists pats raksta:

„Man šeit stipri niez rokas uz kaut ko; uz ko — vēl pats neesmu skaidrībā, un ja nāks laiks nopietni darīt, tad varbūt dūša gan saplaks, nezināšu, no kuŗa gala sākt un kā veikt. Šeit viss prasa, jā — kliedz pēc civilizācijas atjaunošanas. Vispirms gan būs jāatveŗ naudas fabrika, lai varētu tikt pie vesela jumta virs galvas . . . Šeit manāmas dažādas savādības: visi ceļi biezu kārtu mēsloti; piedauzīšanās akmeņi tiek rūpīgi sargāti; par vislabāko kurināmo materiālu atzītas zaļi nokrāsotas sētas; baronu dusas vietu pieminekļiem lieto tikai rupjos gabalos sasistus balta marmora krustus; tauta dzied „Latvija mosties" un visiem spēkiem pretojas vidusskolas atvēršanai. Pie līdakas vēl neesmu ticis, — šņore gan jau klāt, tagad vēl trūkst āķis un grunduls pie āķa . . ."

Te jāpiezīmē, ka Vītols vienmēr vaļas brīžos bijis kaislīgs makšķernieks. Pie mājas uzstādinātais pakrietnais dīķis, kas ar noteku pieslēdzās Gaujai, sagādāja komponistam netraucētu atpūtu vai nu ar makšķeres kātu, vai mazas laiviņas irkļiem rokā. Tamdēļ līdz pat dzimtenes atstāšanai Anniņas kļūst par viņa pastāvīgu vasaras mītni, kur viņš atpūšas, komponē un uzkrāj spēkus jaunam ziemas darba cēlienam.

Vēl 1948. gada agrā pavasarī, caur Lībekas Sarkanā krusta slimnīcas logu vērdamies, viņš raksta:

„Ar ilgām un skumjām domāju par Gaujienu . . . Es tagad varu vairs tikai noskatīties, ka citi nodarbojas ar šo, kādreiz tik iemīļoto sportu. Pašā acu priekšā šeit tāda peļķīte (Wakenicas ezeriņš), un mūsu iestādes arestants — slimnieks ar aizrautību jau tagad velk „kazragus", ka plaukšķ vien: pārāk lepns esmu, lai piedalītos šinī godīgās makšķerēšanas travestijā. Ja nevaru Gaujā, tad nemaz. — Gauja — — — "

Nāca 1940. gads. Vītola vārda autoritāte pasargāja konservātoriju no pēkšņa lūzuma, bet pašam rektoram jaunie apstākļi uzstādīja smagas morālas un fiziskas prasības. Latvijas konservātorijas darbu prof. Vītols vadīja arī kaŗa gados līdz Rīgas atstāšanai 1944. gada rudenī, kad sākās trimdas gaitas un grūtības svešumā.

Danciga — Flensburga — Detmolda — Lībeka bija Vītola trimdas ceļa posmi. Nekurināti vagoni, mitrs un vējains klimats, dienišķās grūtības, darba un sabiedrības trūkums — pirmā laika ikdiena. To visu profesors panesa klusēdams, neievērodams vilinājumus atgriezties atpakaļ uz Latviju. Smagajā „baigā gadā" prof. Vītols ar rīkojumu no Maskavas bija iecelts par Latvijas konservātorijas rektoru līdz mūža beigām un viņam tiešām nedraudēja ne mazākās briesmas palikt Latvijā. Tur viņš būtu varējis mierīgi turpināt strādāt savu iemīļoto darbu, kā to dara daži citi, un viņa vecuma dienas, varbūt, būtu aizritējušas vieglāk. Prof. Vītols izvēlējās trimdu, lai arī ar mākslas spēkiem pieteiktu cīņu „pret tām tumšām varām, kas grasās mums nolaupīt beidzamos mūsu senču tikumus, mūsu mātes valodu, mūsu patstāvību un brīvību; kas grib mūs verdzināt pēc tam, kad mums nolaupīja mūsu dzimto zemi, to stūri, ko aparām pašu rokām! . . . pret tiem, kas gribētu mūs, latviešus, nosvītrot no ģeografijas un etnografijas kartēm!" (J. Vītola uzruna latviešu operas pirmuzvedumā Oldenburgā, 1946. gada 15. jūnijā).

Detmoldā noorganizētajā latviešu mūzikas skolā atkal atplaukst dzīvība, skolas vadītāja darbā Vītols var strādāt un justies savā vidē, bet tas ilgst tikai īsu laiku. Skolai likvidējoties, profesors sāk justies atkal vientuļš. 1947. gada pavasarī Vītols ar kundzi pārceļas uz Lībekas latviešu slimnīcu, viņiem ierīkotās vienīgās slimnīcas istabiņās. 84. dzimšanas dienas koncertam teiktā pateicības runā ir pēdējā profesora atklātībā teiktā runa.

1948. gada 24. aprīļa pēcpusdienā lielais krīvs aizver acis uz mūžu, vēl tikai dažas stundas iepriekš noslēdzis savu pēdējo kompoziciju, R. Zuikas vīru korim veltīto „Kalēju" ar noslēguma teksta vārdiem — „Kaļu rotas līgavai, mīļai, skaistai Latvijai!"

Pār meistara galvu viņa ilgajā mūžā biruši lielākie godinājumi, kādus vien kāds latviešu mākslinieks saņēmis. Bez jau agrāk pieminētajiem, Glinkas prēmiju Pēterpilī saņēma vairākas Vītola kompozicijas. Savus goda biedra diplomus prof. Vītolam pasniedz Helsinku konservātorija — 1932. g., Kauņas konservātorija — 1935. g., Latvijas mākslas akadēmija — 1936. g., Skaņražu kopa — 1936. g., Stokholmas karaliskā mūzikas akadēmija — 1938. g., Tallinas konservātorija viņu ievēl par savu goda profesoru 1939. g., Latvijas Sarkanais Krusts pasniedz savu goda diplomu un zīmi 1940. gadā. Latvijas universitāte ievēl Vītolu par goda biedru 1926. gadā, viņa 40 g. darba jubilejā, un profesors labprāt piedalās arī studējošās jaunatnes dzīvē kā goda filistrs korporācijās Gaujmaliete un Fraternitas Lataviensis un biedrībā Līgusoņi.

Latvijas Nacionālā operā ar lielu spožumu un neskaitāmiem apsveikumiem no visām pasaules malām nosvinēja 1936. gada rudenī Vītola 50 gadu mākslinieka un paidagoga darbības jubileju. 1937. gadā Latvijas valdība viņam piešķīra augstāko tautas atzinību — Tēvzemes balvu, tās pirmajā piešķiršanā. 1938. gadā, Latvijas valsts 20. gada svētkos viņu dekorēja ar Atzinības krusta I šķiru.

Devītajos vispārējos dziesmu svētkos 1938. gada vasarā Rīgā, visgrandiozākajos, kādus vien latviešu koŗi svinējuši, simttūkstoši klausītāju un 18.000 dziedātāju sumināja Dziesmu svētku prezidentu — Gaismas pils un Beverīnas dziedoņa meistaru.

Arī šogad, Jāzepa Vītola simtajā dzimšanas dienā viņu piemin un godina visur, kur vien mīt latvieši. Varam ar pārliecību teikt: kamēr vien skanēs latviešu dziesma, dzīva būs arī mūsu valoda un mūsu tauta, un kamēr vien skanēs mūsu dzisma — pieminēts un godāts būs arī tās lielais meistars — profesors Jāzeps Vītols.

JAUNĀS PAAUDZES AUDZINĀŠANA MODERNĀ ĢIMENĒ

Ģimenes, protams, ir ļoti dažādas. Tomēr tās iespējams sadalīt divās lielākās grupās — ražotājās un patērētājās. Pie pirmās grupas pieder laucinieku un pie otrās pilsētnieku ģimenes, lai gan arī pirmās nav tikai ražotājas, bet arī patērētājas. Tomēr laucinieku ģimenes, īpaši Latvijā, bija galvenokārt ražotājas. To locekļi, arī jaunā paaudze, parasti piedalījās savas mājas darbos, ražojot saimnieciskās vērtības. To reti dara kāda pilsētnieku ģimene. Tās iztiek ar ēdienu pagatavošanu. Tātad šai ziņā minētās divu grupu ģimenes atšķiŗas viena no otras, un pilsētnieki parasti vēl izmanto visas ērtības ēdienu pagatavošanā un visā pārējā ģimenes dzīvē, lai gan arī laucinieki cenšas viņiem sekot. Vispār pilsētnieku ģimenes var dēvēt par modernām vai vismaz modernākām.

Tomēr minētās ģimeņu grupas grūti šķirot jaunās paaudzes audzināšanā, jo šai ziņā galvenais ir paklausība, pienākuma apziņa, darbs, savstarpējās attieksmes un nacionālie centieni. Viss tas jāievēro kā vienai, tā otrai ģimeņu grupai. Bērniem, sasniedzot zināmu vecumu, pašiem jāapkopj sevi, jāpiekopj istaba un, ja māte strādā ārpus mājām, jāpagatavo brokastis; ja ģimenē vairāk bērnu, tad to pagatavošanu viņi var darīt norunātā kārtībā; citās ēdienu reizēs viņiem jāpalīdz mātei. Tāpat viņi piedalās visas mājas un dārziņa, ja tāds ir, apkopšanā.

Minētie darbi nav smagi, un jaunākie bērni var piedalīties vieglākos darbos; jauniešiem visi tie ir pa spēkam. Vairākas pilsētnieku ģimenes gan atturas nodarbināt bērnus un jauniešus savās mājās. Tas nav attaisnojams ne materiālo interešu dēļ, bet gan audzināšanas nolūkos, pieradinot viņus pie kārtības uzturēšanas dzīvoklī un veicinot pienākuma apziņas attīstību un nostiprināšanu, kam ir liela nozīme ikviena cilvēka darbā un dzīvē. Tikai tā iedzīvotāju savstarpēji saistītā vienība un īpaši valsts var droši darboties un pastāvēt, kuŗas locekļiem ir pienākuma apziņa. Tā neiedzimst cilvēkā un pati par sevi nerodas. Pienākuma apziņa jāieaudzina pilsoņos ar ilgstoši nepārtrauktiem vingrinājumiem. Minētā sevis apkopšana un uzskaitītie mājas darbi ir pirmie vērtīgākie vingrinājumi šai ziņā. Skolai un jauniešu organizācijām tie jāpapildina ar citiem uzdevumiem, lai šī pieradināšana pienākuma ievērošanai būtu daudzpusīgāka. Zināšanas vien bez vingrinājumiem ļoti bieži ir izrādījušās par vājām, lai cilvēks allaž būtu savu uzdevumu augstumos.

Minētie mājas darbi pieradina bērnus arī pie paklausības. Mūsu dienās tai pievērš maz vērības. Tāpēc arī daudzi sabiedrības locekļi neizdara to, kas viņiem uzdots, reizēm arī to, ko paši ir uzņēmušies. Tad, protams, trūkst arī pienākuma apziņas. Paklausība cilvēkam jāpārvērš par savas dabas neatņemamu sastāvdaļu, tāpat kā pienākuma apziņā. Ar to nav izslēgti iebildumi un lūgumi atbrīvot no dažu uzdevumu veikšanas; bet arī jāzina, kad tas iespējams. Ja cilvēks nav pieradis paklausīt, tad viņš parasti arī neinteresējas par to, vai viņa atbrīvošana zināmā laikā iespējama. Šādos gadījumos parasti jādzird: kas man daļas? Tādu personu sabiedrībā nekas pozitīvs nav panākams.

Ģimenes locekļu laba sadzīvošana un sadarbība veicina simpatisko jūtu attīstību. Ar laiku simpatisko jūtu izraisītās attieksmes valdzina visus ģimenes locekļus, un viņi tās pārnes uz sabiedrisko kopdzīvi. Līdz ar to bērni pierod cienīt savus vecākus un arī vecākus pilsoņus savā sabiedrībā.

Jauniešu ideālie centieni liek viņiem ieturēt kārtību un censties arvienu pēc labāka, cēlāka, daiļāka. Tāpēc bērnu un jauniešu dabā ir griba darīt un pēc iespējas labāk veikt savus uzdevumus, ko veicina arī latviešu darba tikums, kāpēc grūti iedomāties latviešu vecākus, kas nevēlētos iedziļināties ģimenes audzināšanas problēmā, un jauniešus, kas nerīkotos savā labā un neievērotu minētos norādījumus savā patstāvīgā dzīvē. Nevajag tikai šos atzinumus viņiem uzspiest, bet gan ieaudzināt ģimenes dzīves normālā kārtībā.

Nedrīkstam aizmirst, ka katrā ģimenē jāsarunājas mātes valodā, jālasa latviešu grāmatas, jāabonē latviešu laikraksti, jāizdaiļo dzīvoklis latviskiem priekšmetiem un jāiepazīstina bērni ar latviešu tikumiem, paražām un dzīves veidu.

Tātad pilsētnieku ģimenēs arī nav grūti audzināt jauno paaudzi, pieradinot to pie dzīves vietai atbilstošiem mājas darbiem, paklausības un citām pozitīvām īpašībām, kas veicina pienākuma apziņas attīstību, savstarpēju cienīšanu un atbildības sajūtu. Laika šādai ģimenes audzināšanai netrūkst. Bērni un jaunieši gan iebilst, ka mājas darbi kavējot viņus skolu mācībās, īpaši studijās. Šie iebildumi atkrīt, ja samazinām kavēšanos pie televīzijas aparāta. Ar labu gribu laiks lietderīgam darbam vienmēr atrodams, jo tam caurmērā vairāk par stundu dienā nav vajadzīgs. Šāda pāmaiņa dzīves kārtībā ir arī atpūta un intereses kāpināšana garīgam darbam. Latviešiem ir pazīstami trimdas jaunieši, kas dienās mācījušies, bet naktīs strādājuši fizisko darbu. Tomēr laikā beiguši studijas, palikdami pie labas veselības

P. Dreimanis

Tā viņi tur dzīvo

A. VESELAUSKA PIEZĪMES PAR APSTĀKĻIEM OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Zārku sagāde mirušajiem kolchozniekiem pamazām sāk kļūt jau problēma. No Rīgas Jūrmalas tēvs dēlam Reinzemē raksta: Dzīvojam vēl vienmēr tāpat kā Rūdolfa Blaumaņa zvejnieki novelē Nāves ēnā. Bet lai tu pavisam būtu skaidrībā par mūsu dzīvi, tad izlasi Garlība Merķeļa grāmatu — Latvieši. Bērniem trūkst augļu. Caurmērā katram bērnam nav iespējams dabūt dienā pat vienu apelsīnu. Un piens ir iegūstams tikai stāvot rindās. Šinī pašā laikā mūsu jaunieši un inteliģence arī šopavasar ievērojamā skaitā tiek „brīvprātīgi" nosūtīti uz Chruščova tīrumiem Sibirijā. Bezdievības sludināšana tiek kāpināta līdz neiedomājamam augstumam un krievu iepludināšana turpinas tālāk. Mūsu Rīga pēc okupantu pavēles visiem krievu ķipariem vairs nav Latvijas PSR pilsēta, bet gan USSR pilsēta.

Kādu paradīzi īstenībā mūsu piederīgajiem tur krievu jūgs ir radījis, to lai raksturo šie skaitļi: Augšzemgalē Aknīstes, Elkšņu, Rites un Neretas kolchozos vienkāršs strādnieks vecākos gados dienā nopelna 51 — 66 kapeikas. Protams, bez šīm kapeikām rudenī, kad raža būs ievākta, visas nodevas krieviem samaksātas, sēkla nodrošināta, pārpalikums tiks sadalīts lopu ēdināšanas vajadzībām un strādājošo kolchoznieku iztikai. Taņis pašos kolchozos šoferis vasarā saņem 50 rubļus, bet ziemā — 40 rubļus mēnesī. Skolotāji Saukā, Sāvienā, Subatē, Biržos, kā arī jau iepriekš minētajos pagastos pelna mēnesī 78 — 90 rubļus. Pensionētie skolotāji šinī stūrī saņem 50 — 60 rubļus. Tiem ir atļauts divi mēneši gadā blakus strādāt, ko arī gandrīz visi pensionētie mūsu laika jaunatnes audzinātāji izmanto, jo citādi bads un plikums. Vēl nesen Jēkabpils veikalos vīriešu uzvalks maksāja 58 — 166 rubļus, lakādas kurpes 41 — 45 rubļus, sieviešu zeķes 2 — 5 rubļus, kostīma drēbe (turklāt ļoti burzīga) 39 — 45 rubļus, vilnas kleitas drēbe 8 — 20 rubļus, zīda kleitas drēbe 5 — 15 rubļus, gaļa 1,40 — 2,50 rbļ. kg, desas no 2—3 rbļ. kg, sviests 3,50 rbļ. kg, cukurs 0,85 rubļi kg u.t.t.

(Nobeigums 6. lpp.).

VĒLREIZĒJS BRĪNUMS

MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKA SPECIĀLRAKSTS NO RIETUMVĀCIJAS.

Pēckaŗa gados nepiedzīvoti asais vācu metallstrādnieku streiks, kuŗš radīja saimniecisko sajukumu un no Bādenes un Virtembergas draudēja pārsviesties arī uz citām Rietumvācijas zemēm, pieder jau pagātnei. Pēc 12 stundu ilgām metallstrādnieku arobdierības un darba devēju drāmatiskām sarunām, kuŗās starpnieka lomu veica izdaudzinātā Rietumvācijas līdzšinējā saimnieciskā brīnuma tēvs — saimniecības ministrs un nākošais Rietumvācijas kanclers Dr. L. Erhards, panāca vienošanos, ka praktiski visā Rietumvācijā metallstrādnieki saņems 5 proc. lielu algu paaugstinājumu. Jaunais tarifa līgums, kuŗš šoreiz noligts uz 18 mēnešiem, jau nākošajam gadam paredz vēl 2 proc. lielu algu paaugstinājumu.

Ne visai populārajā streikā, abām strīdīgajām pusēm nezaudējot prestižu, par vienīgo īsto uzvarētāju ir atzīstams Dr. Erhards, kuŗa jaunāko samierināšanas veikumu Eiropā ieskata par vienreizēju brīnumu. Dr. Erhards arī paredz, ka tagadējam saprātīgajam un nepieciešamajam algu pacēlumam Rietumvācijā šoreiz cenu pieaugums nesekos.

Pēc divu nedēļu streikošanas, uz ko darba devēji atbildēja ar visu streikojošo un nestreikojošo metallstrādnieku atlaišanu, Bādenes un Virtembergas metallstrādnieki 13. maijā atsāka darbu ar pilnu jaudu. Daļa streikotāju un atlaisto (kopskaitā turpat pusmiljons cilvēku) darbā atgriezās sarūgtināti gan par darba devēju rīcību, gan arī par arodbiedrības piekāpību. Arodbiedrība visumā tomēr ir apmierināta ne vien par panākumiem, bet par lielāku skaitu jauniegūto biedru, tāpat kā par Rietumvācijā nodarbināto ārzemju strādnieku solidāritāti. Kā arodbiedrības, tā arī darba devēji un valdības iestādes ar lielu gandarījumu konstatē, ka nekur — par spīti Austrumvācijas komūnistu aģentu un turienes propagandas raidītāju musinājumiem uz vaŗas darbiem — nekādas nekārtības nav notikušas. Trauksmes stāvoklī esošajām policijas vienībām streikotāju un mītiņu dalībnieku slavējamās disciplīnas dēļ nekur iejaukties nevajadzēja, un par visa streika laika vienīgo nopietnāko starpgadījumu ieskatāms nožēlojamais notikums, kuŗā kāds saniknots fabrikas direktors tīšu prātu ar auto sabraucis pie viņa uzņēmuma stāvošu streika posteni.

Izbeigtais streiks Rietumvācijai ir radījis lielus, vēl pilnīgi neaprēķināmus zaudējumus, un jāatzīmē, ka streika un darba devēju apvienības uzspiestās atlaišanas skartajiem darba devējiem katra Bādenes un Virtembergas streika diena vien aptuveni radīja tikpat lielus zaudējumus, kādus būtu netieši radījusi arodbiedrības sākumā prasītā 8 proc. lielā algu paaugstināšana veselam gadam . . .

Streiks un atlaišanas skāra arī vairākus desmitus vācu metallrūpniecībā nodarbinātus latviešus, kuŗiem šādā neparedzētā veidā iznāca nesamaksāts atvaļinājums.

V. Aks

Tālivaldis Dangavs

ŪTRUPE

Novele

no krājuma „Bada dzegužu pajumtē".

„Ā, to gan tu redzi!" nu ņēma vārdu Dzeņa kundze. Kad mūsu meita pati aizsviež savu laimi, tad esi pilnīgi akls. Akmuļķība, muļķība, izsviest pa durvīm laimi!"

„Nē, māt, tā bija laime tavās iedomās," Vingra sprieda. „Jau tas vien, ka Teteris pietaisījās pie tevis, lai roku bučodams un citādi liškodamies iegūtu sabiedroto tavā personā, skaidri parāda viņa aplinkus ceļu gājēja dabu. Vai tā būtu laime, dzīvot ar tādu, kas ir glums? Kuŗa sirds vienmēr aizlīstu aiz kaut kā?"

„Redzi, Alvīn," Dzenis noplātīja plaukstām" viņai patīk taisni ceļi. Un tur nekā nevarēs darīt. Neesam viņu mācījuši melot, ne izlikties tādai, kāda nav."

„Tu mācīji, ne es. Tāpēc iznākusi tikpat stūraina kā tu pats," Dzeņa kundze pārmeta vīram, tad piecēlās un atstāja istabu.

Dzenis atsēdās savā vietā pie galda un sacīja:

„Ja kas sākts — jāizdara līdz galam. Turpināsim!"

Dzintars ar Austri nu mudināja Viesturu sākt, piebilzdami, ka pēc tam šo vēl maigāk izlikšot aiz durvīm nekā Teteri.

Kad smiekli rima, Viesturs sāka:

„Ka kukaiņi neiznīkst tikai sava vairuma dēļ, to atceros frontē, kad krievi nāca uzbrukumos viļņiem vien. Tāpēc, ja tie ir kaitēkļi, nepietiek, ka tos mīda tikai kājām. Ir jārīkojas ar līdzekļiem, kas tos iznīcina masām.

Tā tas ir ar kukaiņiem.

Kad lasām vēsturi, mūsos nostiprinās atziņa, ka Dievs nav labvēlīgs tautām, kuŗas aiz nevajadzīga vairuma plūst pāri savu iespēju krastiem, ir kļuvušas par tādiem kā cilvēku kukaiņu pūžņiem, par siseņu bariem. Un tāpēc Ķīna tiek šaustīta ar badu, Indija ar mēri. Tāpat vēsture rāda, ka mazās tautas mēdz izcelties ar vienreizēju mirdzumu, kā senie grieķi, latiņi...

Arī mūsu tauta kādreiz spoži ieies vēsturē, jo to jau vēsta latviešu kaŗavīra izcilā varonība, mūsu gara mantas, jaunā māksla un zinātne, tautas čaklums, latvieša nerimtīgais izsalkums pēc zināšanām..."

„Un mūsu spējas īsā laikā uzburt tik labu pārvaldes organizāciju šai nometnē, ka par tādu varētu priecāties viena otra valsts," Dzenis nenoturējās neierunājies.

Zemgalietis turpināja:

„Un tāpēc kaŗa gaitās es bieži vēlējos, kaut man būtu pasakainas iespējas. Iespējas atturēt šos cilvēku kukaiņus, lai tie ar savu baismo daudzumu nesamīdītu mūsu vērtīgo tautu.

Kad tiku ārā no gūsta un atkļuvu starp tautiešiem, man nolaidās rokas. Nolaidās tāpēc, ka cilvēku kukaiņu dēļ latviešu līgavas, sievas, pat bērnu mātes pameta savus latviešu līgavaiņus, vīrus, savu bērnu tēvus, tā ka atgriežoties no gūsta tiem vairs nebija ne līgavu, ne sievu."

„Redziet, jaunekli, tas ir tāpēc, ka laulības noslēgtas vieglprātīgi mīlīgu smaidu, medaiņas mēlītes, vaidziņa vai sadancošanās dēļ. Arī paļaujot lielu vaļu tādām, kam tikai pāva prāts," Dzenis iesāka ievadu gaŗākam izklāstam laulību ķezu lietās, bet Viesturs to pārtrauca, iesacīdamies:

„Ir jau arī tas, Dzeņa kungs, bet es domāju, ka galvenā vainiece ir mantkāre Tāda pati, kuŗas dēļ nēģeri par spogulīšiem, stikla vizuļiem un krāsainām lupatām atdod ziloņkaulu, pat zeltu."

Nu Viesturs ievērās Vingrā, turpinot:

„Bet nu es atgūstu spēku, manas rokas paceļas. Un tas ir sakarā ar jums, Dzeņa jaunkundze, sakarā ar jūsu domām, kuŗas, tikko izteiktas, jau kļūst par latvietes stājas reglamentu. Tikai tādas latvietes dēļ es arī centīšos iekļūt amerikāņu gaisa spēkos, tikt pie atombumbas un ātras lidmašīnas tieši tad, kad Kremlī sanākuši uz kongresu visas pasaules lielnoziedznieki."

Vingra pietrūkās kājās, satvēra Viestura rokas un sirsnīgi kratīja.

„Paldies," viņa teica, „mīļš paldies! Ja ļaunuma galvas vairs nebūs, cilvēku kukaiņi arī vairs nav bīstami."

„Skaisti, mīļais draugs, skaisti!" arī Dzenis jūsmoja. Un tāda ir daudzu, daudzu vēlēšanās. Bet, diemžēl, tas ir piecu dabūšana no divreizdivi."

„Kaut arī tā, neiespējams tas nav," Viesturs palika pie sava.

„Protams, protams..." Dzenis murmināja. „Un ja tas kādam izdotos, tāds nostātos blakus Kristum kā otrs pasaules pestītājs."

Iestājās neliels klusuma brīdis, it kā jau pieminot šo nākošo pestītāju. To pārtrauca ūtrupnieks, jautādams:

„Kurš nu sāks?"

„Tagad mana kārta," izgāza krūtis Dzintars.

„Lūdzu, lūdzu," nevienam nebija kas iebilstams.

„Nekad to nesapratīšu, ne arī jebkad akceptēšu, ka tāds Rūzvelts vai tāds Čerčils drīkstējuši lemt par mani, bijuši par noteicējiem, vai man jābūt apakš krieva vai vācieša," sāka Dzintars. „Jo kāda gan daļa šiem kungiem par mani kā latvieti? It nekāda. Un tāpēc viņu atļaušanās ir vergu tirgotāju atļaušanās. Bet vai tas tā var palikt, ka tik noziedzīgi izrīkojoties nesaņem vis sodu, bet slavu? Nē, tāpēc ka paveŗ lielas iespējas noziedzniekiem, visu tautu Undeniem rīkoties līdzīgi!"

„Tā tas nevar palikt!" Dzenis sāka bungot galdu, tad piecēlās un devās apskaut Dzintaru.

„Dēls," viņš nu teica, „tās pašas domas mēnešiem man nav ļāvušas gulēt, likdamas vienu un to pašu gremot un gremot. Jo tik gudra nav neviena mūsu vidū, kas man būtu devis kādu mierinātāju padomu. Sakiet jūs, Dzintar, varbūt jums tāds ir."

Pacilāts zēns turpināja:

„Un ja nu kāds pret mūsu tautu ir izturējies kā cūka, kāpēc gan mums pret tādu jābūt eņģeļiem? Uz kristīgās piedošanas lēses? Muļķība. Jo tautai nodarīto var piedot tikai pati tauta, ne atsevišķs tautietis. Bet arī kad visa tauta būs kopā, neceru, ka tā piedos.

Kā tāds nepiedevējs pieteicos un esmu pieņemts par zeltraci Kanadā. Ceru, ka ar šo dārgmetallu ņemoties, man radīsies zināšanas to iegūt uz savu roku. Un ticis pie zelta un labas angļu valodas, mīļa dzīves biedra atbalstīts, es varēšu daudz darīt vergu tirgotāju morāles dragāšanā."

Nobeidzot viņš iesaucās:

„He, iekalšu galvā pat Marka Tvēna spēcīgos vārdus no viņa stāsta Uz Misisipi, lai iespaidīgāk nodarvotu andelmaņu cieņu!"

„Zelta zēnus tu esi atradusi, meit!" Dzenis nopriecājās. „Tieši kā sakāmvārdā Tāds tādu meklē.

Tad viņš pavērās Austrī un jautāja:

„Nu ko tad mūsu ērglēnietis pastāstīs?"

Austris vispirms piesarka, tad nodūra galvu. Kaut ko domāja, bet juzdams Vingras roku uz savējās, pacēla galvu un sacīja:

„Dzimtenes zaudēšana ir brūce, kas neaizdzīst. Tā surkst nomodā, surkst miegā. Tās dēļ man gribas būt kopā ar citiem latviešiem, atcerēties, ka esam viena tauta, ne ienaidnieki. Tās dēļ man jo bieži gribētos dzirdēt kādu tautasdziesmu, lasīt labu grāmatu, kuŗā latvieša ticīgums, godīgums, apdomība un tautiskums nav izākstīti, bet pacelti paraugu pakāpē. Šīs brūces dēļ es gribu ņemt par sievu tikai tautieti, lai bērni runātu mūsu valodu un ilgām acīm raudzītos uz Latvijas pusi kā uz vislielāko svētumu. Šīs brūces dēļ arī eju uz luterāņu baznīcu, kuŗā latviešu mācītājs."

Dzenis bija uzlicis roku virs acīm, lai slēptu asaras, kuŗas zagtin zagās noripot pāri vaigiem. Kad viņš roku nolaida, redzēja savu meitu Austra apkampienos.

„Kā tad tā?" viņš pārsteigts iesaucās.

„Tēt! Dzeņa kungs!" abi jaunieši reizē gribēja ko paziņot; tad Austris vien noziņoja:

„Jūs taču piedauzījāt ar āmuriņu trīs reizes. Un mēs ar Vingru tā esam mierā."

„Piedauzīju trīs reizes?" viņš kā apstulbis jautāja. „Tad kāds cits to ir darījis ar manu roku un tam tā jābūt."

Un Vingras lūpas, kuŗas nebija skūpstījis vēl neviens zēns, sniedzās pēc pirmā skūpsta.

„Alvīn, taisies līdz uz vīna pagrabiņu!" jautrs Dzenis sauca. „Ejam visi sadzert derības."

Beigas

Profesoru Jāzepu Vītolu atceroties

Toronto latviešu sabiedrība godinās prof. J. Vītola piemiņu, rīkojot viņa 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncertu sestdien, 25. maijā, Parkdale skolas zālē. Šis sarīkojums Kanadā dzīvojošiem latviešiem liks atcerēties mūsu vecmeistara vienreizējo lomu latviešu mūzikas dzīvē un dos iespēju uz brīdi pakavēties viņa radītās mūzikas pasaulē, par cik tas svešuma apstākļos iespējams.

Katram, kam bijusi laime būt profesora tuvumā, pat no epizodiskiem kontaktiem palicis atmiņā kas dzīvinošs, neaizmirstams. J. Vītola tuvinieki, draugi, cienītāji un audzēkņi šīs atmiņas skicējuši biezā, saistošā grāmatā, kas iznāca Latvijā sakarā ar skaņraža 80. jubilejas dienu (1943. gadā). Toreiz šo rindu autors bija vēl tikai Konservātorijas audzēknis un vienīgi ar lepnumu varēja sēdēt līdzi jubilāra godināšanā, kas notika Universitātes aulā. Gadiem ejot, dažos mūzikas centros apgrozoties un tagad pašam strādājot mūzikas paidagoģijas laukā šeit Kanadā, it kā vieglāk pamest skatu atpakaļ uz tiem nedaudziem brīžiem, kas pavadīti Jāzepa Vītola tuvumā. Ja man, tāpat kā daudziem citiem, šie brīži palikuši tik dzīvā atmiņā, tad laikam tādēļ, ka tos iezīmējusi profesora izcilā personība. Pianists Arturs Šnābels savās atmiņās stāsta par mācekļa gaitām Vīnē, kur kā mazu zēnu daži mūziķi to ņēmuši līdz savās svētdienas pastaigās Johannes Brāmsa sabiedrībā. Kaut izrādās, ka Brāms ar mazo Šnābeli tikpat kā nav vārda pārmijis, tomēr 60 gadus vēlāk pianists pat šķietami visikdienišķākos momentus atceras ar tādu sajūsmu un precizitāti, ka liekas kāds pārlaicības simbols apzīmogojis šos fascinējošos momentus. Man šie tikšanās brīži ar J. Vītolu atstājuši arī kādu citu, psicholoģisku zīmogu ar tiešām sekām manā personīgā mūzikas dzīves ievirzē, nemaz nerunājot par tiešiem mūzikāliem padomiem, kurus profesors man lietderīgi ir sniedzis.

Kad pēc vidusskolas absolvēšanas Francijā nenovēršamā kara tuvums mani pārveda atpakaļ dzimtenē 1939. gada rudenī, visi apstākļi likās būt tik sašķobījušies, ka vecāku izvēlētie nākotnes mērķi it kā vairs neatbilda toreizējai situācijai. Tā arī izšķīros par mūzikas studijām, kurām, pieticīgi izsakoties, biju tikai daļēji sagatavots. Mana kādreizējā klavieru skolotāja Lūcija Garuta mani atrunāja no iestāšanās Konservātorijas klavieru klasē, ieteicot drīzāk kompozicijas klasi, uz kuru arī pieteicos, sakarā ar manu pilnīgo apstākļu ignoranci. Ar daudzmaz paškritikas nekad nebūtu uzdrošinājies apvainot prof. Vītolu un manu nesagatavotību teorētiskos priekšmetos un bēdīgi amatieriskām, pāris dienās sacerētām „klavieru prelīdēm." Tagad man šķiet, ka Jāzeps Vītols ir bijis lēnprātīgākais un iecietīgākais profesors pasaulē. Viņš ļāva nobungot manas prelīdes, klausījās kādu mocošu Mocarta sonātas posmu lapas lasīšanas pārbaudē un pat nepārtrauca manus neglītos intervaļu un akordu dziedājumus solfedžo eksāmenā. Lieki paskaidrot, ka balss man ir slikta un ka par intervaļiem nekad nebiju interesējies, kur nu vēl dziedājis.

Profesora pacietība, šķiet, stiprināja pārējos kollēģijas locekļus — A. Ābeli, P. Barisonu, A. Skulti un H. Pavasaru — jo, atskaitot pāris izmisīgu skatu, citu manāmu satraukumu paidagogos nemanīju. Nelaimīgā pārbaudījuma nobeigumā prof. Vītols nosvīdušam kandidātam itin mierīgi noteica savā rakstturīgā izteiksmē: „Mīļais komponist! Man patiesi ļoti žēl, bet Jūs konservātorijā uzņemt nevaram. Nenokariet galvu. Jums teikšu: mums Rīgā ir teicama mūzikas iestāde ko sauc par Tautas Konservātoriju. To vada mans cienījamais kollēga Nikolajs Vanadziņš. Ejiet turp un mācaities to, ko mūzikā nezināt!" Par jau pieminētām klavieru „prelīdēm," galvu purinādams, viņš kaut ko nomurmināja: „Putra, putra." Tikai vēlāk novēroju, ka profesoram dažkārt galva lēni kustējās no vienas puses uz otru un ne allaž tas nozīmēja pilnīgu atraidīšanu. Šoreiz nu gan J. Vītols mani bija atraidījis, un Tautas konservātorijas norādījums manus ambiciozos mērķus it kā apdvesa ar kādu īpašu kauna aureolu. Tikai krietni vēlāk apķēru, cik plāni biju sagatavots un Tautas konservātorija, tīri cienījama mūzikas skola, tikai bez Valsts konservātorijas vārda spožuma, man patiesi būtu bijusi īstā vieta, kur apgūt elementārākās zināšanas teorētiskos priekšmetos. Lasītāji nopratīs, ka šie bija pirmie atklātie, kaut skarbie vārdi, kuŗus savās mūzikas gaitās tiku dzirdējis. Toreiz nesapratu, ka J. Vītols no mūzikas nevienu īpaši atrunāt negribēja, tak vērtējumu saistīja ar zināmu pamatzināšanu standartu un amatieriska pieeja profesionālās mūzikas gaitās viņam derdzās visvairāk. Vēlāk, kādā personīgā sarunā ar manu māti, J. Vītols viņai paskaidrojis, ka talants bez metodiskas, konstruktīvas ievirzes nav pietiekams apsolījums artistisku mērķu sekmīgai īstenošanai. Akadēmiska pieeja, jūs teiksit? Tā nedomāju, piemēram, lielais franču skaņradis Ravels uz kādas dāmas jautājumu atteicis: „Talants? Talantā ir 10 proc. „inspirācijas" un 90 proc. — „transpirācijas."

Laimīgā kārtā šī pirmā tikšanās ar Jāzepu Vītolu neizrādījās pēdējā. Prof. Ā. Ābele mani neatraidīja, un viņa vadībā it sekmīgi izmalos cauri divgadīgam diatoniskās un chromatiskās harmonijas kursam. Lai atļauts piemetināt, ka prasīgais un atturīgais Ā. Ābele ar savu šķietamo mūžīgo neapmierinātību man iemācīja divreiz padomāt par kādas atsevišķas nots nozīmi vai nepieciešamību. Lai nu kā, bruņots ar piecinieku harmonijā un Konservātorijā tā kā drusku iedzīvojies, varēju ar zināmu pilntiesību klauvēt pie prof. Vītola kontrapunkta klases durvīm. Jāzeps Vītols arī nelika neko manīt par iepriekšējo blamāžu un uzņēma mani ar sirsnību un, ja varu teikt, draudzību, kas raksturīga viņa paidagoģiskai pieejai vispār. Lieki teikt, ka šo draudzību viņa audzēkņi gandrīz nekad nav pārkāpuši ne sabiedriskā, ne tīrā studiju plāksnē. Šīs skolotāja — skolnieka attieksmes un līdz ar tām izraisītos neskaitāmos zīmīgos epizodus prof. Vītola audzēkņi bagātīgi attēlojuši savos atmiņu rakstos.

Laika rats par vidu mūs jau bija ievedis vācu okupācijas laikmetā, un Konservātorijas ēkā, Kr. Barona ielā bija iekārtota kaŗa lazarete. Konservātorijas mācības tanī laikā bija sadalītas pa nodaļām, no kuŗām galvenās bija bij. Majevska studijā Lāčplēša un Baznīcas ielu stūrī, kā arī kādā privātā dzīvoklī Aspazijas bulvārī, blakus Švarca kafejnīcai. Kaut gan gadījās veselības traucējumi, prof. Vītols ne tikai pacietīgi un lietišķi skaidroja mums kompozicijas likumus, laboja un debatēja par mūsu sacerējumiem, bet arī centās saturēt kopā visu izkaisīto Konservātorijas darbību, prezidējot audzēkņu vakaros mazā Majevska zālītē. Prof. Vītola stundas notika viņa dzīvoklī, Ģertrudes ielā, viesistabā pie flīģeļa, lielās palmas paēnā. Šajā neoficiālajā atmosfairā, kur starp kontrapunktiem un fūgām dažkārt iespurdza profesora iemīļotais putns, miniatūrais papagailis, vārdā „Pēterītis," mums atklājās mūzikas likumu loģika un radīšanas procesa noslēpumainie ceļi. Mani vecākie kollēgas toreiz bija Alberts Jērums, Eduards Šēnfelds, nelaikā aizgājušais Voldemārs Linde, Valentīns Bērzkalns, Ilgonis Šķipsna, tagadējais Rīgas Operas diriģents Richards Glāzups un Viktors Baštiks. Viņi jau rakstīja t. s. Variācijas un Sonātas. Kopā ar mani pa kontrapunkta labirintiem cīnījās ērģelnieki O. Ābele un Pēteris Sīpolnieks (tagad E. Dārziņa mūzikas vidusskolas direktors Rīgā) un Emīls Penders, kuriozs mūzikants, uz kuŗu prof. Vītols skaitās visbiežāk. Te šajā sakarā mazs anekdots: Kādā harmonijas eksāmenā pa atsevišķām klasēm sadalīti audzēkņi visu dienu raksta sarežģīto uzdevumu. Pašā pēcpusdienā kāds kollēga iezogas pie pieminētā vīra, kas sēž pie loga un lasa laikrakstu: „Nu, Emīl, jau gatavs?" Viņš skumīgi papurina galvu: „Nav. Nekā nav. Gaidu, ka „nāks". Tā arī „nāks" „neatnāca", kandidāts smagi minētā eksāmenā izkrita, un prof. Vītols vēl ilgi zūdījās ne tikai par vājām zināšanām, bet īpaši par šo neticamo atbildības trūkumu.

Šajās rindās nav iespējams aprakstīt prof. Vītola pieeju šo akadēmisko formu technikas apgūšanai. Gribētos tikai teikt, ka viņa uztverē tur nebija nekas sauss vai sterilās formulās ietverts. „Kontrapunktā viss ir aizliegts un nekas nav atļauts", viņš smējās, parādot, ka stingra stila likumus var iztulkot tā, lai panāktu mūzikāli pilnvērtīgāku atrisinājumu. Esmu daudzkārtīgi lasījis tos daudzos aforismus, parabolas un salīdzinājumus, ar kuŗiem atjautīgi sprēgāja J. Vītola teorētiskie paskaidrojumi, lai tikai audzēknī attīstītu kritisku prātu un dotu tam mūzikas izpratnē kādu dziļāku, būtiskāku jēgu. Jāsaka, ka bieži citētās prof. Vītola piezīmes un raksturojumi, ko bieži vien iezīmēja humoristiskas un joviālas puantes, nekad neatkārtojās šabloniskos un trafaretos izteicienos, nedz arī noslīdēja sarkasma ļaunumā. Ja toreiz man īpaši apbrīnojama likās viņa māka visātrākā un izdevīgākā veidā izlabot kādu kļūdu skolnieka vingrinājumā, tad šodien man šķiet, ka viņa paidagoģiskā ģenija viszīmīgākais elements ir tieši šo kļūdu lietišķā, gandrīz vai humānā atklāsme studentam, prasme audzēknī nodibināt nepiespiestu, bet reizē absolūtu ticību savai mācībai. Viņa paša radošā māksla, apvienota ar respektu ne pret likumu kā tādu, bet loģiku, kas no tā izriet, liekas, ir visa šī noslēpuma pamatā.

Ja padomājam, ka tanī laikā prof. Vītols jau bija pārkāpis 80 gadu slieksni, viņa paidagoģiskais potenciāls, spraiguma un mēķtiecības iezīmēts, jāapzīmē par gluži pārdabisku. Vēlāk, papildinoties kontrapunktā un fūgā Parīzes konservātorijā, redzēju cik šādās disciplīnās prof. Vītols bija īsts Rietumeiropas meistars, kā to man arī apliecināja mani tālākie skolotāji. Mans, varbūt, viszīmīgākais piedzīvojums bija kontrapunkta gala eksāmena darbs, par kuŗu prof. Vītols man pašrocīgi piešķīra pieci ar krustu. Lai lasītāji man piedod šo sīko lielību, taču toreiz jutos tik lepns, tā kā gandarīts par sākotnējo neuzņemšanu Konservātorijā, gandrīz kā Vītolu uzvarējis. Patiesībā tā nebija mana uzvara, bet profesora uzvara. Ne jau tikai tādēļ, ka viņa nopelns bijis iemācīt man rakstīt pieklājīgu kontrapunktu. Šajā žestā viņš īsti atklāja savu lielumu, neturot zem sava goda kādreiz nopeltam aspirantam dot pasvītrotu gandarījumu par panākumu nopietnas disciplīnas apgūšanā, ko prof. Vītols vērtēja kā pamatakmeni tālākiem sasniegumiem radošās mākslas laukā.

Kaŗa vētrām pārejot, pirms došanās uz Franciju vēl apciemoju prof. Vītolu Lībekā, kur tas toreiz mita kopā ar kundzi Anniju un, ja nemaldos, Vīnertu ģimeni. Nepiemērotos apstākļos un pārdzīvojumu grūtumos viņa humors bija kļuvis tā kā viegli rezignēts, taču savu garīgo cildenumu viņš ar noblesi nesa arī trūcīgās trimdas peregrinācijās. Pēdējo nākotnes vēlējumu saņēmu no viņa Parīzē, kur toreiz studēju kompoziciju un biju paveicis savu pirmo plašāko darbu — stīgu kvartetu. Cenzūras dēļ franču valodā rakstītā vēstulē viņš mani silti skubināja uz tālāku darbu, novēlot man sekmes ne tikai starp franču skaņražiem, bet arī latviešu mūziķu starpā. Prof. Vītols visā savā internacionālā karjērā bija palicis uzticīgs latvietībai, tādēļ arī gribēja, lai viņa izaudzinātie latviešu komponisti šo piederību nenoliegtu. Gribu cerēt, ka viņa vēlmes šajā ziņā neesmu pavisam pievīlis, lai arī, tik ilgi no dzimtenes atšķirtam, svešuma vēji dzimtās puses saulītes siltumu ir pa daļai atvēsinājuši. Kā mazu sveicienu iemīļotam profesoram no Parīzes aizsūtīju viņa orķestra svītas „Dārgakmeņi" partitūru, ko biju sameklējis kādā nošu veikalā. Cik noprotu, vēlāk to atskaņoja Lībekas simfoniskais orķestris. „Mille gratitudes pour la partition de mes Pierres," sirmais profesors man atrakstīja redzamā priekā. Šie „tūkstoši paldies" gan pienācās tikai profesoram Jāzepam Vītolam par visiem tiem dārgakmeņiem, svētām liesmām, kuŗus tas iededzis savu audzēkņu sirdīs un garā. Lai viņu pieminam un aizmūžā suminām par visu to.

Tālivaldis Ķeniņš.

Prof. J. Vītols ar dzīvesbiedri 1938. gadā Rīgā.

Velta Toma

MAIJĀ

Zaļš, salapojis koks aiz loga māj,
tu manī brīnumu, es tevī skatu,
ar saules straumi zeltainu un platu
Dievs mūsu mūžiem ziedēšanu klāj.

Pukst kokam sirds, top manas rokas zari —
mēs mirklis mūžībā, kas nenostāj:
es tevī šalkt, tu manī ziedēt vari

Ar saules straumi zeltainu un platu.

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS

1. sēj. ZVĒRU UN PUTNU PASAKAS, 480 lapp. $7.80
2. sēj. ĪSTĀS PASAKAS, I daļa, 540 lapp. 7.80
3. sēj. ĪSTĀS PASAKAS, II daļa, 520 lapp. 7.80

Aplūkojiet šo izdevumu, tas ir visās grāmatnīcās.

LATVJU GRĀMATA

TEODORS ZELTIŅŠ

Antiņš modina Ameriku

(40. turpinājums)

„Visas?"

„Jā, pie manis šovakar sanācis jautrs pulciņš draudzeņu, un mums patlaban cita nekā prātīgāka nav ko darīt kā aprunāt puišus."

Iekulties veselā, varbūt ne mazāk draiskulīgā skuķu barā Antiņam nenāca ne prātā: „Tad turpiniet vien. Es labāk piezvanīšu citu reizi."

„Ko? Jūs negribat šovakar braukt? Vai tāpēc, ka esam tik daudzas? Jūs bīstaties, ka mēs jūs varētu nokutināt?"

„Taisni tā."

„Žēl! Ļoti žēl. Piezvaniet sestdienas vakarā, tad būšu viena. Mani senči brauc uz draugu mājas iesvētīšanu, bet man nav patikas līdzi braukt. Letiņi visās svētībās tagad laistās ar konjaku mazāk taupīgi nekā ar ūdeni."

„Tas ir labi, ka tāda lieta jums nav pa prātam," mundri atsaucās Antiņš.

Bet Ragna turpināja: „Man nav nekas pret konjaku. Bet tikai pēc tam — kad pudeles vecīšiem sakāpušas galvā — garlaicīgi klausīties tās pašas vecu vecās skaņu plates: cik pasaule bijusi daudz citādāka un skaistāka toreiz, kad viņi bijuši jauni . . . Tātad piezvaniet. Es gaidīšu!"

Antiņš nolika klausuli un ļoti nopietni domāja, ka viņam krietni vien būs jānopūlās, lai dabūtu Ragnu atpakaļ, kur viņa kādreiz bijusi — ar kaķi klēpī uz tēva māju siltā mūrīša. Protams, garīgo māju un garīgā mūrīša, ko trimdā esam paņēmuši līdz kā ceļa somu pašā dibenā noglabātus dārgumus. Bet silti dvēseliskā zemstrāva viņas balsī ļāva cerēt, ka pūles varētu atmaksāties. Kas tas tad būs par prieku, tāds pats kā ganam, kas atradis un izglābis pazudušu avi . . .

Bet Jēram patlaban vēl nebija ne mazākā iemesla priecāties, gluži otrādi — kā aplam neveiksmīgam ciemos gājējam vajadzēja atgriezties mājās ar baltu, nevienam neiedotu rožu pušķi rokā.

Viņš iesprauda rozes ar ūdeni pielietā piena pudelē (pieklājīgu puķu vāzi vēl nebija iegādājies), nolika pudeli uz galda un pats iesēdās gultā. Nezin kāpēc ausīs ieskanējās dziesma: „Domāju es domas dziļas, kādēļ laime mani nīst . . . " un sāka pie sevis to dungot. Bet tad viņš atcerējās, ka tā ir dzērāju dziesma, un apklusa taisni tanī brīdī, kad kāds pie durvīm pieklauvēja.

Saīdzis, ka varētu būt kāds īrnieks, kas viņu tik vēlā stundā sadomājis traucēt, Jērs negribīgi piecēlās un gāja skatīties.

„Piedodiet, es zinu, ka ir jau vēls un man jūs neklātos apgrūtināt. Bet es nekā cita no jums šovakar nevēlos, kā vienīgi lūgt, lai uznākat man līdzi — manā dzīvoklī," teica pie durvīm stāvošā sieviete un laikam bija jau krietnā pušmūžā, jo izskatījās itin spēcīgi nokrāsojusies. Antiņš par viņu zināja tikai to, ka viņa dzīvo viena.

Kas tas par savādu, trešo ielūgumu ciemos šovakar? Un namzinis laikam savieba stipri nelaipnu vaigu, jo košā īrniece steidzās paskaidrot: „Redziet, es nonesu lejā dažas tukšas pudeles un laikam nebūšu pietiekami stingri aizrāvusi ciet dzīvokļa durvis. Es nezinu. Bet, kad tagad uzgāju augšā, atradu durvis pusvirus. Un man nu bailes vienai pašai iet iekšā. Saprotiet, ļoti var būt, ka pa to laiku, kamēr es biju lejā, kāds ir dzīvoklī iegājis. Ja tas ir zaglis, viņš varētu man uzbrukt, vārgai sievietei."

Nu, tik vārga tu nemaz neizskaties — Antiņš pavīpsnāja. Bet — ko darīsi — vajadzēja iet līdz par tādu kā miesas sargu.

Pie sava dzīvokļa pusaizvērtajām durvīm neŗvozā īrniece parāvās atpakaļ un aizlīda aiz muguras, stumdama viņu sev pa priekšu kā dzīvu vairogu. Tas stalto namzini drusku kaitināja, jo viņu nemaz nevajadzēja tā stumt, viņš nebija no bailīgajiem.

Droši un stingri kājas pret zemi sizdams, Jērs iegāja patumšajā gaitenītī un skaļi nosaucās: „Hei, vai kāds te ir?"

Viss palika klusu, un Antiņš tikpat noteiktā gaitā devās tālāk istabās: „Lūk, kundze, neviena te nav, jūs varat būt pilnīgi mierīga."

Bet uz guļamistabas sliekšņa tramīgā dāma ieķērās viņam elkonī un negribēja atlaisties: „Kā es lai zinu, esmu droša, ka ienācējs kaut kur nav paslēpies? Varbūt zem gultas vai skapī?"

„Tās ir tikai jūsu iedomas."

„Bet mani tās uztrauc. Man ir tāda savāda sajūta, ka bīstos palikt viena."

„Labi, es pārbaudīšu visus kaktus!" Un Antiņš atvēra drēbju skapi, iebāza galvu pagultē, izpētīja visas aizdurves. Nekur nekā aizdomīga nebija.

„Paldies, un vēlreiz piedodiet, ka esmu jūs iztraucējusi," zilgani iekrāsotos acu plakstus nolaidusi, šķietami kautrīga atvainojās bailīgā īrniece. „Paldies, kungs . . . kungs . . . Es tiešām vēl nezinu, kā jūs sauc."

„Antiņš."

„Antiņ, vai tomēr jūs negribētu brīdi uzkavēties un izdzert ar mani kokteili? Man būtu drošāka sajūta, kamēr es nomierinos . . . "

„Sievietes, jūs tiešām esat dīvaini radījumi!" pēc šīvakara raibajiem piedzīvojumiem gribēja izsaukties Antiņš, bet pārdomājis sacīja: „Neskatieties tik daudz televīzijā slepkavību un visādu citādu noziegumu nejaukās izrādes, tad noziedznieki pašas dzīvoklī jums nespokosies. Un kokteiļu vietā labāk dzeriet pienu, tas ir veselīgāks nervu nomierinātājs."

To pateicis, viņš tūliņ gāja un tāpēc neredzēja, kādu seju viņam aiz muguras rādīja koši izkrāsotā īrniece.

8. NODAĻA

Kailā sieviete Antiņam Jēram slīdēja laukā no paduses. Tas nebija patīkami gaišā dienas laikā uz cilvēku pilnas ielas, un viens otrs pretimnācējs, nesēja cīniņu ar nesamo vērodams, pasmaidīja. Bet ko tur varēja darīt, ka Antiņa roka bija par īsu, lai varētu aizsniegt un kārtīgi saturēt diezgan paprāvās Milta bildes apakšējo malu. Ar pazemi līdz 86. ielai bija atbraucis diezgan ērti, turēdams gleznu klēpī. Aplam uzbāzīgs gan mēģināja piesieties kāds blakus sēdētājs, par vari gribēdams zināt, vai Antiņš pats esot gleznotājs, vai gleznojot no dzīviem modeļiem un cik par stundu tie prasot. Īsi un aši bija atkratījies ar strupu atbildi, ka glezna nemaz nav viņa. Taču jau tad sāka nožēlot, ka šķībo skaistuli nav papūlējies kārtīgi iesaiņot. Nu viņa, visu laiku no paduses laukā slīdēdama, pievērsa sev daudz vairāk ziņkārīgu acu. 86. iela, kur lielākajai daļai veikalu, krogu un kafejnīcu bija vāciski nosaukumi, mudžēt mudžēja cilvēku pilna, un ne reti pa starpu angļu valodai Antiņš dzirdēja arī vācu mēli.

Kur te varētu būt Viļa Štāla apgāds un spiestuve? Zeltiņš pa tālruni (pirms kādas stundas piezvanījis) bija uzdevis adresi un lūdzis atnest gleznu, jo viņiem šodien esot „Latvju Žurnāla" redakcijas sēde un tāpēc esot no Īstonas Ņujorkā iebraucis. Jērs par šādu negaidītu apgrūtinājumu sākumā bija itin sapīcis, jo tā ka bija sestdiena, plānoja vakarā apciemot Ragnu. Vēlāk tomēr atzina, ka var šo gājienu izmantot lietderīgi arī savā labā. Proti, puķu vietā varētu aiznest Ragnai grāmatu. Kā ar tukšām rokām ciemos iesi? Un puķes galu galā ātri novīst (tā bija jau novītušas un atkritumu tvertnē iemestas baltās rozes), turpretī laba grāmata ir tāda nenovīstoša dāvana, kas vēl pēc gadiem liek atcerēties dāvinātāju.

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanādā

LNAK PROTEKTORĀTĀ

sestdien, 25. maijā, plkst. 8 vakarā, Parkdale Collegiate auditorijā, 209 Jameson Ave., Toronto,

PROF. JĀZEPA VĪTOLA 100. DZIMŠANAS DIENAS ATCERES KONCERTS

Koncertā piedalās dziedone **M. DEŽARDENA**, pianistes **V. LEINVEBERE, M. TŪTERE, A. RAMIŅA**, vijolnieks **I. RAMIŅŠ**. Koŗi — vīru koris **VIESTURS, DAINAS** koris, **I EV. - LUT LATVIEŠU DRAUDZES** koris Toronto.

PROGRAMMĀ JĀZEPA VĪTOLA SKAŅDARBI.

ZIEMEĻAMERIKAS BALTIEŠU SPORTA SVĒTKI TORONTO

Tie 700 sporta entuziasti, kas bija ieradušies Ziemeļamerikas Baltiešu sporta svētkos, varēja būt apmierināti, jo redzēja sacīkstes, kas saistīja skatītāju interesi no sākuma līdz beigām. Vislielākā skatītāju interese bija veltīta basketbolam. Basketbolā vīriešiem spēcīgākās vienības bija lietuviešiem un latviešiem. Latviešu sastādītās vienības pamatsastāvs bija techniski labākā vienība turnīrā. Diemžēl, vienībā šoreiz nebija neviena gaŗā vīra. Šis apstāklis nosvēra uzvaru lietuviešu izlases labā. Lietuviešiem bija finālā reta veiksme iemetienos. Jāņem vērā arī tas, ka latvieši devās cīņā pēc spēles ar igauņiem tikai pēc pāris stundu pārtraukuma.

Jaunatnes basketbolā labākā vienība bija lietuviešiem. Tā bija strauja un lieliski sagatavota. Latviešu jaunatnes sastāvs bija labs, bet vienība reizēm darbojās saraustīti un bumba dažreiz „nelipa" pie pirkstiem un tika pazaudēta tad, kad vajadzēja iegūt grozu. Pie labākas veiksmes latvieši varēja uzvarēt. Ja igauņu jaunatnes uzvaru pret latviešiem varēja uzskatīt kā nejaušību, tad finālā šī vienība, kas priekšsacīkstēs smagi zaudēja lietuviešiem, sagādāja lietuviešiem „galvas sāpes" gandrīz līdz pašām beigām un lietuviešiem bija grūti jācīnās par uzvaru.

Sieviešu basketbolā triumfēja lietuvietes, kas uzvarēja igaunietes un latvietes. Vislielākais turnīra pārsteigums bija lietuviešu sieviešu volejbola sastādītās uzvara. Klīvlendas lietuvietes rādīja labu volejbolu un tā bija arī gadu caurmēra ziņā jaunākā vienība. Latviešu vienības sastāvs nebija labākais, ko latvieši varēja dot, un tāpēc arī sekmes izpalika, bija jāapmierinās ar zaudējumiem.

Vīriešu volejbolā igauņi svinēja finālā vieglu uzvaru pār mūsu izlasi, kuras sastāvā nebija daži spēlētāji, bez kuriem mūsu reprezentējošā vienība nav iedomājama. Pārējiem spēlētājiem šoreiz pietrūka veiksmes. Lietuviešu izlase nespēja nopietni pretoties ne latviešiem, ne arī igauņiem.

Galda tenisā latviešu spēlētāji, kuŗu lielākā daļa ir arī Kanadas izlasē, guva labākos panākumus.

Vīriešu vienību spēlē latviešus reprezentēja M. Žulps, L. Eichvalds un I. Kūlītis. Līdzvērtīgs pretinieks latviešiem bija lietuvietis P. Gvildis un latviešiem pirmā vieta bija jāizcīna nopietnās cīņās. Igauņi pieveica spēcīgo lietuviešu vienību, atstājot lietuviešus trešā vietā.

Vīriešu vienspēlēs meistara godu izcīnīja M. Žulps, otrā vietā P. Gvildis un trešā L. Eichvalds.

Vīriešu dubultspēlē piedalījās latvieši J. Kuga un L. Eichvalds, paliekot otrā vietā aiz igauņiem.

Sieviešu vienību sacensībās dominēja latvietes ar Kanadas pašreizējo meistari V. Ādmini un bijušo meistari Ž. Marinko, izcīnot pirmo vietu.

Sieviešu vienspēlēs finālā tikās Ž. Marinko ar V. Ādmini, kas pirmā kārtā zaudēja Marinko. Finālā veiksmīgākā bija Ādmine, izcīnot pirmo vietu. Otrā vietā palika Ž. Marinko, trešā vietā lietuviete H. Sabaliauskas.

Jauktā dubultspēlē finālā tikās latviešu pāri. Pirmo vietu izcīnīja Ž. Marinko ar L. Eichvaldu, bet otrā vietā palika V. Ādmine ar J. Kugu.

Komponista Jāņa Cīruļa

kapa pieminekļa iesvētīšana svētdien, 26. maijā, plkst. 2 p. p. York kapsētā, latviešu nodalījumā. Svētrunu teiks mācītājs A. Čops, dziedās vīru koris Viesturs J. Baruša vadībā.

TORONTO

◉ Mākslinieku vienība Latvis no iesniegtiem darbiem izraudzīja 20 gleznu, kuras izstādīs Ītona auditorijas izstāžu telpās no 11. līdz 18. jūnijam. Ap 20 darbu būs arī igauņu un lietuviešu māksliniekiem. Šī izstāde notiek sakarā ar baltiešu rīkoto Aizvesto piemiņas dienas aktu 12. jūnijā Ītona auditorijā. Latviešus gleznu izstādē pārstāvēs Ed. Dzenis, A. Nulītis, J. Zuntaks, Eriks Dzenis, E. Krūmiņš, I. Šteins (no Halifaksas) un citi mākslinieki.

◉ Mežciema pārvalde pag. nedēļas nogalē rīkoja nometnes uzpošanas talku. Lietainā laika dēļ netika paveikts viss, kas bija iecerēts, tomēr talcinieki paguva iedalīt dažus apbūves gabalus. Pavisam Mežciemā pārdoti 26 apbūves gabali un jau uzceltas vasaras mājiņas, dažas no tām pat ar pagrabiem un citām ērtībām.

Nometnē uzbūvēts arī paviljons, 22 x 44 pēdu liels, paredzēts maltītēm un pie reizes arī dejošanai. Peldvietai pievestas 70 smago mašīnu kravas ar granti un oļiem. Ir arī labas makšķerēšanas iespējas. Mežciems atrodas 110 jūdzes no Toronto, 11. ceļa labajā pusē, 2½ jūdzes no Bracebridge.

◉ Toronto rakstnieces B. Senkēviča un I. Gubiņa pag. nedēļas nogalē viesojās pie Bafalo tautiešiem, kas rīkoja Ģimenes dienu Internacionālā institūta telpās. B. Senkēviča runāja par tematu Tēva prāts un mātes sirds, I. Gubiņa lasīja stāstu par vecmāmiņu. Abas viešņas skandēja savus notikumam piemērotus dzejoļus.

◉ Nākošā svētdienā DV teātris Kanadā viesojas Bafalo ar T. Zeltiņa lugu Vīna raugs H. Miķelsona iestudējumā. Bafalo tautieši cer pie sevis redzēt Toronto tautas deju kopu Diždanci kādā sarīkojumā.

◉ Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas 7. izlaiduma akts sestdien, 25. maijā, plkst. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu telpās.

◉ 24. V šeit sagaida ierodamies prof. J. Vītola dzīvesbiedri Anniju Vītolu. Cienījamā māksliniece piedalīsies prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres sarīkojumā.

◉ No Brazilijas nesen Toronto iebraucis tautietis Kārlis Sveilis ar ģimeni. Sveilis Dienvidamerikā bijis vairāku lielu spiestuvju vadītājs. Jaunais latviešu saimes loceklis Latvijā strādāja Jaunākās Ziņās. Viņam jau radušies darba piedāvājumi vairākās lielās Toronto spiestuvēs.

◉ Mūsu darba biržas ietvaros varam piedāvāt darbu precētam pārim kāda turīga kanadieša mājā. Atalgojums $ 250,- mēnesī pie visa brīva. Ģimenes galva var līdztekus pieņemt darbu arī citur, jo viņa pakalpojumi darba devējam nepieciešami tikai dažas stundas pievakarē. Zvanīt EM 8-3239 vai rakstīt LA redakcijai.

◉ LNAK protektorātā rīkotajā prof. J. Vītola 100 g. dzimšanas dienas atcerei veltītajā koncertā sestdien, 25. maijā, J. Vītola dziesmas dziedās Maiga Dežardēna. Koncertā dzirdēsim pianistes Veru Leinveberi, brīvm. M. Tūteri un A. Ramiņu. Vijoles solo atskaņos J. Ramiņš. J. Vītola koŗa dziesmas izpildīs Dainas koris diriģenta J. Pālena, vīru koris Viesturs — J. Baruša un I ev.-lut. latviešu draudzes koris A. Purva vadībā.

Atceres vakars notiks Parkdale Collegiate auditorijā, 209 Jameson ave. plkst. 8 vakarā.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI
dabūjami
O. ANDERSONA
DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont.,
kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",
120 Barton St., E., Hamilton, Ont.

LONDONĀ, ONT.

◉ Rietumu Ontario universitāte šovasar rīko īpašu angļu valodas kursu studentiem, kuru mātes valoda nav angļu un kuri vēlētos uzlabot savas angļu valodas zināšanas (vārdu bagātība, teikumu uzbūve, idiomos, sarunas, apcerējumu kompozicijā). Šis kurss būs no 2. jūlija līdz 9. augustam, un tanī var piedalīties studenti, kas pašreiz studē Rietumu Ontario universtiātē vai paredz tanī iestāties 1963. / 64. māc. gadā. Kursa mācības maksā 90 dolaru. Sīkāku informāciju var saņemt Summer School Office, University of Western Ontario, London, Ont.

HAMILTONA

◉ Hamiltonas ev. - lut. latviešu draudzē mācītājs E. Pavasars kristījis Gunaru Pēteri Simsonu, Andreja un Valijas dēliņu.

Ps.

Ka jaunatne un vecā paaudze Hamiltonā iet roku rokā, to Ģimenes dienas dievkalpojumā apliecināja HLJP „Rota" karoga iesvētības, ko izdarīja māc. E. Pavasars. Karogu jaunatnes pulciņam kopīgi dāvāja Hamiltonas nodaļas Daugavas Vanadzes un HLB dāmu komiteja. Uzņēmumā: no kr. L. Kalvāne, māc. E. Pavasars, HLJP „Rota" pr-ks A. Smiltnieks pieņem karogu, S. Darkēvica un B. Upīte.

A. KALVĀNA GLEZNU SKATE TORONTO

Pēdējā laikā torontiešiem bija izdevība apmeklēt trīs līdz šim vēl nepazīstamu gleznotāju gleznu skates Pirms pāris nedēļām savu gleznu skati rīkoja A. Zvīdris, bet pirms neilga laika P. Lukss un A. Kalvāns no Londonas. Mans nolūks ir pakavēties pie pēdējā.

11. un 12. maijā Rubeņa skaistajā mājā, 174 Sheldon ielā notika A. Kalvāna gleznu skate, (pa daļai brīvā dabā). Darbi bija izkārti lielā verandā, kur vienā stūrī burbuļoja strūklaka un pa logu varēja redzēt skaisto dārzu. Bieži vien gleznu skatēs gadās tā, ka atklāšanas brīdis klāt, bet nav skatītāju. Kalvānam šai ziņā bija gluži otrādi. Vēl gleznas nebija īsti novietotas, kad jau ieradās apmeklētāji.

Skati atklāja LNAK valdes loc. J. Grodnis un iepazīstināja klātesošos ar gleznotāju.

A. Kalvāns dzimis Līvānu pag. Jau zēna gados radusies interese zīmēt, bet pēc skolas beigšanas trūcis līdzekļu tālākām studijām mākslas akadēmijā, tādēļ iestājies kara skolā un to 1940. g. beidzis ar leitnanta pakāpi. Karš pārvilka svītru visām mākslas iecerēm. Tomēr Kalvāns palicis uzticīgs iecerētajiem mērķiem — skaidrajiem mākslas principiem. Kanadā iebraucis, sāk nodoties gleznieciskajām studijām pie Londonā pazīstamās mākslinieces un vairāku mākslas grāmatu autores Evelyn Crooks. Vakara kursi un privātas studijas paver plašāku skatu mākslas pasaulē. Tautiešiem viņa darbi patīk un tie sāk iet tautā.

Kalvāns pieder pie klusajiem darba rūķiem Viņa vēlēšanās ir strādāt un atmiņās kavēties dzimtenes skaistajās ainavās. Tā top Tropu ezers, Rudzu druva, Pārdaugava u. c. darbi. Draugi un kollēgas, redzot A. Kalvāna veiksmi gleznu apdarē, pierunā rīkot pirmo darbu skati. Jāpiezīmē, ka dažus Kalvāna darbus viņa skolotāja bija izvēlējusies izstādīšanai Londonas mākslas mūzejā (Home & Garden Show), kur guvuši lielu atzinību.

Pirmajā patstāvīgajā skatē izstādīti 34 darbi. Pārsvarā dabas un dzimtenes skati, ziedi un daži moderni, kā Saule, Akmeņi un Lapas, Sikspārnis u. c. Otrās dienas izstādes apmeklētājus dzirdēja sūdzamies, ka ieradušies par vēlu, jo labākie darbi, kā Rīgas — Pārdaugava dažādi Ziedi (kas, manuprāt, ir Kalvāna stiprākā puse) pārdoti.

Izstādi slēdzot, bija pārdots 21 darbs un 5 darbi pasūtināti.

A. Kalvāns savos darbos ļauj mirdzēt skaidrām krāsām, skaistām ainavām, kas patīkamas acīm un sirdij. Novēlēsim gleznotājam iesāktajā darbā neapstāties pie iegūtajiem panākumiem, bet gan, neatlaidīgi jaunas atmiņas iegūstot, ravēt skaistajā gleznu klāstā ieviesušās nezālītes.

B. S.

HEINRICHS UN EMMA KALNIŅI — ZELTKĀZNIEKI

Šā gada 25. maijā Heinrichs un Emma Kalniņi atskatās uz kopīgā dzīves ceļā noietiem 50 gadiem, un Heinrichs Kalniņš pats svin arī savu mūža 80 gadu dzimšanas dienu.

Jubilārs dzimis 1883. g. Kauguru pagastā kā linu tirgotāja dēls. Heinrichs kustības un nemieru doma bieži sakņojusies šajā Latvijas novadā, tāpat arī nopietni reliģiskā un nacionālā kustība — Brāļu draudzes. Arī Gaides mājās bija saiešanas nams, kuŗu dievkalpojumus jubilārs atceras jau no bērna dienām. Kalniņš beidzis Valmieras pilsētas skolu, pēc tam Rīgā strādājis par mācekli, vēlāk par vadītāju vairākos Rīgas tā laika tirdzniecības uzņēmumos.

Revolūcijas laiku pavadījis Rostovā, vēlāk Taganrogā, kur bijis liecinieks boļševiku šausmu darbiem, jo tie brutāli nošlepkavo viņa māti un brāli.

1919. g. atgriezies Liepājā, kur darbojies koku tirdzniecībā. Vēlāk pārcēlies uz Rīgu, kur visu brīvās Latvijas laiku nodarbojies par nekustamu īpašumu starpnieku pie Rīgas bankām. Pēc boļševiku izdzīšanas bijis Gulbenes vilnas vērpšanas un aušanas fabrikas īpašnieks un vadītājs.

1944. g. atkal bēgļu gaitās nonācis Vācijā. Kalniņš aktīvi darbojies Kaseles latviešu nometnes ev. - lut. draudzes (māc. A. Čops) nodibināšanā, veidošanā un celšanā, pildīdams gan draudzes kasiera, gan pērmindera pienākumus. Nometnes latvieši viņu pazīst arī kā „Ķirmi", jo viņš ir arī nometnes malkas apgādes pārzinis.

1949. g. H. Kalniņš ieceļo Kanadā un apmetas Hamiltonā. Kaut gan krietni liela gadu nasta, K. iestājas darbā Halliday Lumber Co., kur strādā 10 gadus un izkalpo pensiju. Līdztekus maizes darbam Kalniņš rosīgi piedalās Hamiltonas latviešu ev. - lut. Kristus draudzes dibināšanā, kā arī pilda draudzes pērmindeŗa pienākumus. 1958. g. nopērk māju Sidrabenē, kur ar ģimeni pavada vasaras.

Viņa dzīvesbiedre Emma, dzim. Alksne, ir no Baižkalna pagasta. Kopīgu dzīves ceļu ar vīru Heinrichu uzsākusi Rīgā. Šai laulībā trīs dēli, no kuŗiem Kanadā dzīvo divi: Hugo Hamiltonā, Raimonds Sv. Katarīnēs.

Kalniņu pārī stipri izteikti vecie un stingrie latviešu tikumi: darbs, centība, neatlaidība, reliģiozitāte, nosvērtība, tautiskā apziņa. Visu brīvās Latvijas laiku bijuši un vēl tagad ir noteikti Kārļa Ulmaņa personības cienītāji un aizstāvji.

Viņu sirsnīgā ticība brīvai Latvijai, tāpat dzīvais latviskums un laipnā viesmīlība vienmēr pulcējusi ap viņiem daudz latviešu draugu tuvumā un tālumā. Arī viņu dēli rosīgi darbojas latviešu koŗos un sabiedriskās organizācijās.

Visa Kalniņu ģimene aktīvi piedalās Daugavas Vanagu organizācijas gaitās.

25. maijā jubilārus Kalniņus sveiks kupls draugu un cienītāju pulks viņu Sidrabenes vasarnīcā Daugavas Vanagu Hamiltonas nodaļa kā atzinību par viņa nesavtīgo darbu organizācijas rindās jubilāriem jubilāriem pasniegs šī laikraksta mūža abonementu.

Vēl daudz baltu dieniņu!

S.

RADĪTA TAUTĪBU MĀKSLAS PADOME

Toronto pilsētas galva Dd. Sammervills (Summerville), novērtējot jaunkanadiešu devumu kultūras dzīvē, nolēmis organizēt Tautību mākslas padomi Toronto pilsētas pašvaldības protektorātā.

Pagājušā nedēļā Toronto pilsētas galva bija aicinājis informātīvai apspriedei dažādo etnisko grupu un preses pārstāvjus, lai pārrunātu jautājumus par jaunā iestādījuma mērķiem un nozīmi.

Latviešus šajā sanāksmē pārstāvēja LNAK priekšsēža vietnieks T. Kronbergs, Diždanča vad. Z. Miezītis, M. Lorbergs un LA redaktors.

Jaunā pasākuma pagaidu vadība uzticēta pazīstamam publicistam Leonam Kosaram. Pagaidu padomē latviešus pārstāvēs T. Kronbergs un Z. Miezītis.

LASĪTĀJU VĒSTULES

ATLŪZIS ZARS

Lasot Dr. J. Karola „Latviešu ticība", varu autoru apsveikt un apliecināt viņam visu cieņu. Tā var runāt tikai īsts latvietis, patriots.

Kas latviešu tautai ir zudis, to, piesienot ar angļu valodu pie draudzes, neizglābs.

Ja būtu vairāk apzinīgu latviešu, tad mums nebūtu šķēpi jālauž vai jāsludina dievvārdi angļu valodā.

Nemaz nav jāapprecas ar cittautībniekiem / niecēm, lai atsvešinātos no latviešiem; ir gadījumi, kur asimilējas tādi, kas nemaz nav devušies jauktās laulībās.

Kad kādam tautietim teicu, ka viņa meitu ar znotu nekad neredzu latviešu baznīcā, viņš it lepni atbildēja, ka jauniem tur neesot ko meklēt, viņi apmeklējot angļu baznīcu.

Te nu ir vietā vārds Dr. Karolam, ka tāda ģimene latvietībai ir atlūzis zars.

Dieva pacietība nav izmērojama, un tie, kas kaŗa laikā zem bumbām lūdza Dieva palīdzību, to tagad ir aizmirsuši.

LKOK J. Kapteinis

PASKAIDROJUMS

LNAK valdes sēdes atreferējumā, LA 40. numurā ir minēts KF piešķīrums arī „. . . jaunatnes apgādam Ceļinieks, kas darbojas Toronto . . . "

Negribot samazināt Toronto nozīmi latviešu kultūras dzīvē, jāpaskaidro, ka Ceļinieks darbojas visā brīvajā pasaulē.

Bērnu žurnāla Mazputniņš un padsmitnieku žurnāla Mēs redakcijas darbojas ASV ar redaktoriem Austrālijā, Eiropā un Kanadā. Jaunās Gaitas redakcija ir Hamiltonā ar redaktoriem pārējos kontinentos. Arī Ceļinieka paju īpašnieki un žurnālu abonenti ir izkaisīti augšminētās vietās.

G. Liepiņš,
Apgāda vadītājs.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KANBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave, Tel: 463-2667

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

25. maijā — E. Ošiņas - Bērziņas baleta studijas vakars, Bloor Collegiate auditorijā, 1141 Bloor St. W. Sākums pl. 8 v.

25. maijā — TLTA Sestdienas ģimnazijas 7. izlaiduma akts plkst. 7 vak. Sv. Andreja b-cas telpās.

25. maijā, — plkst. 8 vak. prof. J. Vītola 100-tās dzimšanas dienas atceres koncerts Parkdale Collegiate auditorijā.

26. maijā — plkst. 5 p. p. DV namā Toronto Vanadžu kopas dāmu pēcpusdienas tēja ar M. Švalbes priekšlasījumu „Veselības masāža un tās nozīme".

26. maijā — Pavasaŗa svētki Sidrabenē.

1. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

1. jūnijā — plkst. 11 rītā Sestdienas skolas izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

1. jūnijā — TLB Drāmatiskā ansambļa teātŗa izrāde — R. Blaumaņa „Uguni", Mūzeja zālē, plkst. 7,30 vakarā.

22. jūnijā — Jāņu sarīkojums Sidrabenē.

22. jūnijā — Līgo svētki Bērzainē.

29./30. jūnijā — 10. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

29. jūn. līdz 7. jūl. — Kanadas latviešu skautu un gaidu „Lielā Nometne".

5. jūlijā, pl. 7,30 — Anšlava Eglīša viesizrāde „Cilvēks grib spēlēt" Royal Ont. mūzeja telpās.

21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.

10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.

12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorija.

19. oktobrī — Jaunās Gaitas ceturtais kokteilis Sv. Andreja baznīcas zālē.

26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10 g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karina Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

Dzīve Savienotās Valstīs

RADĪTA TAUTĪBU MĀKSLAS PADOME

Toronto pilsētas galva Dd. Sammervills (Summerville), novērtējot jaunkanadiešu devumu kultūras dzīvē, nolēmis organizēt Tautību mākslas padomi Toronto pilsētas pašvaldības protektorātā.

Pagājušā nedēļā Toronto pilsētas galva bija aicinājis informātivai apspriedei dažādo etnisko grupu un preses pārstāvjus, lai pārrunātu jautājumus par jaunā iestādījuma mērķiem un nozīmi.

Latviešus šajā sanāksmē pārstāvēja LNAK priekšsēža vietnieks T. Kronbergs, Diždanča vad. Z. Miezītis, M. Lorbergs un LA redaktors.

Jaunā pasākuma pagaidu vadība uzticēta pazīstamam publicistam Leonam Kosaram. Pagaidu padomē latviešus pārstāvēs T. Kronbergs un Z. Miezītis.

PASKAIDROJUMS

LNAK valdes sēdes atreferējumā, LA 40. numurā ir minēts KF piešķirums arī „. . . jaunatnes apgādam Ceļinieks, kas darbojas Toronto . . ."

Negribot samazināt Toronto nozīmi latviešu kultūras dzīvē, jāpaskaidro, ka Ceļinieks darbojas visā brīvajā pasaulē.

Bērnu žurnāla Mazputniņš un padsmitnieku žurnāla Mēs redakcijas darbojas ASV ar redaktoriem Austrālijā, Eiropā un Kanadā. Jaunās Gaitas redakcija ir Hamiltonā ar redaktoriem pārējos kontinentos. Arī Ceļinieka paju īpašnieki un žurnālu abonenti ir izkaisīti augšminētās vietās.

G. Liepiņš,
Apgāda vadītājs.

RAKSTĀMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cen
ALEKSANDRS KANBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave, Tel: 463-2667

ojumu kalendārs

5. jūlijā, pl. 7,30 — Anšlava Eglīša viesizrāde „Cilvēks grib spēlēt" Royal Ont. mūzeja telpās.
21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.
10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.
12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorijā.
19. oktobrī — Jaunās Gaitas ceturtais kokteilis Sv. Andreja baznīcas zālē.
26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10 g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.
2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.
9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.
14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karīna Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.
16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

AR PĪPI UZ JUMTA

Amerikas latviešu apvienības kongresā V. Kaminska teiktos vārdus: „latvietis no savas latviešu ādas nevar izlīst" gribētos papildināt ar vārdu „zemnieku ādas". Skaitļi rāda, ka pēdējos gados latvieši ASV pārceļas no lielpilsētām uz piepilsētām vai mazākiem centriem. Namsaimnieki ar sevišķu lepnumu uzsver, ka pie jauniegādātās mājas ir arī lielāks vai mazāks zemes gabaliņš, kur audzēt puķes, saknes un kartupeļus.

Kādas tikko jauniegādātas mājas īpašniece aicināja savus draugus ciemos, teikdama: „Jūs nemaz nevarat iedomāties, kāds plašums tur valda! Ir tik liels gabals zemes, ka var audzēt visam gadam kartupeļus, zirņus, burkānus, tomātus un visu citu, ko sirds vēlas. Un pie mājas četri lieli koki! Tāds zaļums, ka acis nevar novērst!"

Kāds cits gadījums. Ģimene, kurai Ņujorkā ir labs darbs, dzīvoklis iekārtots pēc labākām prasībām: ar gaisa dzesinātāju, trauku mazgājamām mašīnām, virtuves iekārta ar podziņu piespiešanu, durvju sargs pie ieejas dienu un nakti, mūzika celtnī, biezas grīdsegas gaiteņos un dzīvoklī (cik gan tāds dzīvoklis maksā!), nevar nodzīvot pilsētā nevienu brīvu brīdi un pie katras izdevības brauc uz savu lauku īpašumu Katskiļu kalnos. Tur trūkst visu Ņujorkas labumu, bet ir svaigs lauku gaiss un mazs uzrakts dārziņš ar dažām vagām kartupeļu, tomātiem, gurķiem, puķēm un citiem lauku krāšņumiem. Sestdienās nosvīdis viņš bīda savu zālespļāvēju pa plašo mauriņu, atpūšoties iedzer kanniņu alus un piekož pašu skābētu gurķi. Vai pēc ērtās pilsētas dzīves būtu vērts liet tik daudz sviedru nedēļas nogalē! „Svaigs gaiss un latvieša mīlestība uz zemi mani dzen šurp," ir atbilde.

Viņa kaimiņš ir kārtīgs latviešu „iebūvietis". No radiem mantojis zemes gabalu ar māju, kas vairs turējās tikai uz četriem baļķiem. Tagad šī māja izskatās tāda, ka tur var dzīvot cilvēki. Krūmi apkārtnē izcirsti, iekārtots dārziņš, ūdeni pienes no avotiņa. Atkal pēc smaga pilsētas darba vēl smagāks darbs uz laukiem.

Pēc ieceļošanas katrs centās atrast darbu un dzīvokli pilsētā, cerot uz vieglāku dzīvi un lielāku izpeļņu. Kad tika grūtajam sākuma posmam pāri, sāka skatīties pēc savas mājas, ko vieglāk atrast ārpus pilsētas. Tā latvieši no Ņujorkas sāka doties uz Longailendu, kur nodarbināti būvniecībā, un tas arī bija galvenais iemesls, kāpēc tieši turp. Pēdējā laikā pārceļas uz Vestčesteru un it sevišķi Ņudžersiju.

Bet mīlestība uz „savu kaktiņu, savu stūrīti zemes" nav vienīgā latviešu zemnieka pazīme. Latvijā mēdza teikt, ka baltmaizi var ēst tikai svētkos un svētdienās, Amerikā saka, ka rupjmaizi ēd tikai svētdienās. Ir tiesa, baltmaizi atrast var katrā Ņujorkas veikalā, pēc rudzu maizes bieži jāstaigā lielāks gabals, bet maizi ar latvisku garžu var atrast tikai dažos Ņujorkas veikalos, turklāt lielākai daļai dažas dienas nedēļā. Bet neviens rupjmaizes cienītājs nesūdzas, ka tā jāmeklē. Katrs jūtas pateicīgs, ka tādu var dabūt.

Trešā latviešu zemnieka pazīme ir platā kājas pēda. Iegādājoties jaunus apavus, gandrīz vienmēr latvietim jāprasa pēc platiem lielumiem. Dāvanu saiņos sūtot apavus no Amerikas uz Latviju, gandrīz vienmēr dzird lūgumu: sūtiet platas kurpes, citādi latvieša platai zemnieka pēdai tā neder.

Ja manā skolas laikā Latvijā kādu gribēja nokaitināt, tad vajadzēja tikai pateikt: „Tāds kā no laukiem!", šeit, Ņujorkā, gandrīz ar skaudību jāsaka: „Tu vari dzīvot uz laukiem!". Latviešu mīlestību uz zemi un senās paražas nevar izdzēst arī svešie apstākļi.

Ezītis

LATVIEŠU BANKA ARĪ ČIKĀGĀ

Čikāgas DV apvienības pr-ks Uldis Vītols un ČLB pr-ks V. Vīksniņš sniedz sekojošu informāciju par nule dibināto Kreditsabiedrību.

Mums ziņo no Čikāgas, ka Čikāgas latviešu biedrībai un Daugavas Vanagu organizācijai labi sadarbojoties, ir izdevies nodibināt pašiem savu latviešu saimniecisku pasākumu — Illinojas Latviešu Federālo Kreditsabiedrību.

Abu organizāciju biedriem un ģimenes locekļiem ir tiesības piedalīties kreditsabiedrībā, noguldīt, kā arī izdevīgi aizņemties naudu. Par noguldījumiem maksā kreditsabiedrības noteiktos procentus, tāpat pati kreditsabiedrība nosaka aizņēmumiem maksājamo procentu.

Kreditsabiedrība ir kooperātīvs uzņēmums, un tās īpašnieki ir visi šīs sabiedrības biedri. Par kreditsabiedrības peļņu lemj paši biedri gadskārtējā sapulcē. Statūti nosaka, ka 20 proc. no tīrās peļņas jāieskaita pamatkapitālā un 5 proc. izglītībai. Galvenais kreditsabiedrības mērķis ir savstarpēja izpalīdzēšana, tā veicina izdevīgu naudas noguldīšanu un lētu un parocīgu aizdevumu sagādi.

Visas kreditsabiedrībā ieguldītās naudas summas apdrošinātas pret visāda veida zaudējumiem pilnā apmērā.

Īsā rakstā grūti pateikt visas priekšrocības, ko saņem kreditsabiedrības biedri. Šeit piemēram minētas tikai dažas: katrs kreditsabiedrības biedrs, kas noguldа naudu, automātiski saņem dzīvības apdrošinājumu par tikpat lielu summu, cik liels ir viņa noguldījums, bet ne vairāk kā $2000. No 55 līdz 59 gadu vecumam dzīvības apdrošinājums ir 75 proc., no 60 līdz 64 gadu vecumam 50 proc., bet no 65 līdz 70 gadu vecumam 25 proc. Šiem apdrošinājumiem nav medicīniskas pārbaudes. Kreditsabiedrība visus aizdevumus apdrošinājusi miršanas gadījumos, tas ir, ja naudas aizņēmējs, kurš izdarījis naudas aizņēmumu līdz 70 gadu vecumam, mirst, viņa piederīgiem parāds nav jāatmaksā, bet to dara apdrošināšanas sabiedrība.

Čikāgas Latviešu Biedrība un Daugavas Vanagu organizācija savu darbu ir paveikusi, nodibinot Illinojas Latviešu Federālo Kreditsabiedrību, un to nodod abu organizāciju biedru rokās. Tālākais atkarīgs no ikviena biedra, par cik tie veicinās kreditsabiedrības attīstību.

RĪGA DIMD

MAIJA SVĒTKI RĪGĀ

Jau senajā Rīgā maija svētki svinēti īpaši izcilus. Visā pilsētā valdījusi svētku noskaņa. Mājas greznotas meijām un zaļumiem. Pilsēta karogota. Iedzīvotāji sapošušies svētku drānās un gājuši uz tirgus laukumu, kur notikušas svētkiem piemērotas izdarības. Ar greznīem apģērbiem īpaši izcēlušās turīgu latviešu un latviešu brāļu sievas un meitas. Par ko vietējās vācu sievas žēlojušās pat rātei, lai latvietēm vispār aizliegtu grezni ģērbties. Aizliegums palicis bez panākumiem, jo latviešu kopas norādījušas, ka latvieši ir Latvijas senie iedzīvotāji un cittautieši ienācēji.

Gluži kā iepriekšējos gados, tā arī 1563. gadā, tātad tieši pirms 400 gadiem, vecajā Rīgā svinēti „Maija grāfa svētki". Par tiem Pabsts raksta:

„Doma skolai jāpiedalās maija grāfa svētku svinību izbraukumā. Skolotājiem ar palīgiem attiecīgajā dienā jādodas laukā ar skolēniem. Katrs skolēns var paņemt līdzi savu maizi un pudeli alus. Viņiem atļauts ņemt līdzi sprediķotāju vai citu, kas viņiem palīdz, pēc saviem ieskatiem. Pievakarē jāizvēl kāds zēns par maija grāfu, kas greznojams vainagiem un, godīgas dziesmas dziedot, jāieved pilsētā, jāved ap tirgus laukumu un viņa mājās. Maija grāfa vecākiem skolotāji, viņu palīgi un kuŗus viņi vēlas, sprediķotājs un citi jāuzaicina mielastā tai pašā dienā vai arī otrā dienā, bet ne vairāk kā tik, cik pie viena galda var nosēsties."

Tagad mums šķiet gluži savādi, ka skolēniem atļautu ņemt līdzi pudeli alus un to dzert. Toreiz tā bijusi pati par sevi saprotama lieta. Maija grāfs savu godu pildījis visu gadu — līdz nākošajam gadam, kad ievēlēts cits. Sevišķi skaisti bijuši gājieni. Visi bijuši greznoti ziediem un zaļumiem. Nesti karogi, dziedātas dziesmas, spēlēta mūzika. Kam paticis, tas varējis nodoties dejas priekam. Tā tas turpinājies līdz tumsai.

Manā jaunības laikā, pirms 1. pasaules kaŗa, 1. maiju svinēja Ķeizara dārzā (vēlākajā Viestura dārzā). Svētkus rīkoja kāda organizācija. Visvairāk Patrimonālā ugunsdzēsēju biedrība, kurā bija brīvprātīgi dalībnieki. Bija dzēsēji un kārtībnieki. Kārtībniekiem bija oranžas krāsas platas lentes ar ugunsdzēsēju zīmotnēm. Kārtībniekiem vajadzēja ugunsgrēka vietā uzturēt kārtību. Aktīvie palīdzēja pilsētas ugunsdzēsējiem dzēst uguni. Šīm privātām vienībām bija savas dzēšamās ierīces. Biju šīs vienības kārtībnieks, bet aktīvs Krievu - Baltijas vagonu fabrikas ugunsdzēsējs, jo fabrika arī pati uzturēja savu komandu. Šī nozīme bija vara, un ar to bieži vēl padižojās mani zēni.

Maija svētkiem tuvojoties, dārzu puškoja krāsainām lampiņām, kuras svētku vakarā aizdedzināja. Tās bija pakārtas gatvē starp kokiem, sākot no ieejas, un radīja romantisku iespaidu. Vaļējā sarīkojumu nojumē bija novietoti galdiņi. Arī mēs tādu aizrunājām un svētku vakarā lietojām vakariņām. Uz plašās skatuves notika kabarē priekšnesumi. Tumsai iestājoties, pilsētas labākais pirotechniķis rādīja savu māku, laizdams gaisā visdažādākās raķetes, ritinādams riteņus un iedarbinādams vējenes. Uguņošanu pavadīja lielais skatītāju pulks piekrišanas izsaucieniem vai arī nostenoties: vai! un ak! . . . Krēslainajās gatvēs Daugavas pusē vai pie dīķa, kur cēli un klusi peldēja balts gulbju pāris, varēja pasēdēt, lūkoties margojošajās zvaigznēs vai kādas blakus sēdošās meitenes acīs.

Ieejas maksa nebija liela, tāpat ēdieni un dzērieni nebija dārgi. Sarīkojuma atlikums nāca par labu organizācijai - rīkotājai. Reizēm šos svētkus rīkoja arī Pētera brīvprātīgo vai Kundziņsalas brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība.

Latvijas patstāvības laikā 1. maiju svinēja kā Satversmes sapulces atklāšanas dienu, un tam bija valstiska, patriotiska nozīme.

Otto Krolls

Emmai Renckulbergai — 90 mūža gadi

Emmai Renckulbergai, dzimušai Spalviņai, 90 mūža gadi piepildījās šī gada 17. maijā. Dzimusi Vidzemē, Cēsu apriņķī Katrīnas pagastā. Vecāki kalpu ļaudis. 5 gadu vecumā viņai nomirst māte, un tēvs viņu nodod par cūkgani Ērgļu pagasta Līburu krogū. Saimnieki nežēlīgi un mazo ganiņu nodarbina arī citos smagākos darbos, neatļaujot pat diendusas atpūtu. Vairākas reizes pērta bērzu žagariem par to, ka nespējusi veikt saimnieku uzliktos smagos darbus. To redzot, Katrīnas pagasta vecākais Jurjāns meiteni Līburu kroga saimniekiem atņem un 11 gadu vecumā nodod par lopu gani Baltklāvos pie Kļaviņa. Tie viņai bijuši sveši ļaudis kā visi citi, bet labi cilvēki. 15 gadu vecumā sākusi strādāt par kalponi Jaunzemjos pie Damberga. Strādājusi visus darbus, plūkusi linus, kūlusi rijā ar spriguļiem u .c. Gada algu saimnieks viņai maksājis 15 rubļu naudā, devis linus, ziepes, pastalas, ganības 2 aitām. Vilnu, linus pati savērpusi un izaudusi. Pēc saimnieka darba vakaros pie skalu uguns vērpusi līdz plkst. 11 vakarā, bet pl. 3 bijis jāiet riju kult. Lai pavediens labāk tecētu, vērpjot dziedājusi.

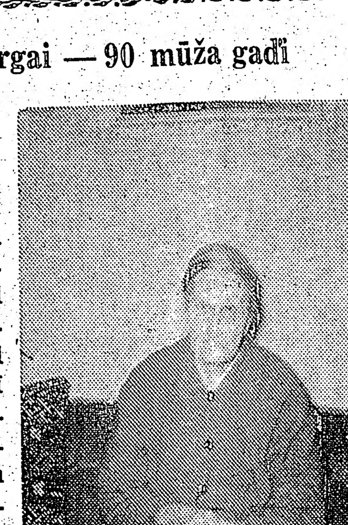

Jubilāre izaudzinājusi 2 dēlus un 2 meitas. Vīrs miris 1929. g., vecākā meita mirusi 1931. gadā. Vecākais dēls Latvijā, bet jau izstaigājis Sibirijas gaitas. Jaunākā meita un jaunākais dēls tagad Ročestrā, pie kuŗiem jubilāre dzīvo pārmaiņus, pēc patikas.

E. Renckulberga vēl ļoti modra. Seko pasaules politikai un cītīgi lasa latviešu laikrakstus.

Lai Dievs dod šai latvju māmuļai veselību un spēku vēl ilgi jo ilgi dzīvot —

s.

AICINĀJUMS TAUTIEŠIEM

pieteikt eksponātus Dziesmu svētku etnografiskai skatei Klīvlendā

Dziesmu svētkos tautieši ar interesi apmeklē daiļamatniecības izstādi un vēro tur izstādītos darbus. Daudzi apmeklētāji daiļamatniecības darinājumus iegādājas sev vai tuviniekiem. Māka darināt skaistus darbus un veltīšanās ar tiem rotāt sevi un savu māju, mūsu tautai jau pazīstama tālā senatnē. Steigā atstājot dzimteni, daudzi daiļamatniecības darbi ar etnografisku nozīmi gājuši zudumā, bet daļu latvju mātes paņēmušas līdz kā dzimtenes piemiņu. Šos darbus, varbūt, redzējuši kaimiņi, bet plašākai sabiedrības daļai tie nav bijuši pieejami. Ja visus šos darbus saliktu kopā, veidotos skaista latviešu etnografiskās mākslas skate.

Dziesmu svētku rīcības komiteja šādu skati iecerējusi iekārtot Dziesmu svētku laikā, dodot iespēju etnografiskos retumus skatīt plašai apmeklētāju saimei. Skatei derētu viss, kam sakars ar latviešu etnografiju. Tie varētu būt tautas tērpi, vai to atsevišķas daļas, gultas segas, paklāji, kamanu segas, grozi, aizkari, galdauti, dvieļi, cimdi, zeķes un dažādi citi audumi un izšuvumi; dažādi koka griezumi — pūra lādes, koka trauki, pītas cibas, vīzes, audēju un citu amatu darba rīki; rotas lietas metallā, dzintarā un dažādi kalumi; ādas darbi un izstrādājumi; māla vāzes un trauki. Skatei noderīga arī daiļamatniecības literatūra: Latvju raksti, Saule, Senatne un māksla u. c. grāmatas un mēnešraksti.

Rīcības komiteja aicina tautiešus, kuŗiem ir kāds senāks daiļamatniecības darbs, to pieteikt Dziesmu svētku etnografiskās skates organizētājam O. Grīnam, 419 Birch Street, Westfield, Indiana U.S.A.. Darbus var pieteikt arī gaidu un skautu vienību vadītājiem latviešu centros

Skatei pieteiktos darbus izvērtēs O. Grīns un izraudzītie eksponāti piesūtāmi līdz 5. augustam Dziesmu svētku izstāžu vadītājam R. Āboliņam, 5806 Clinton Ave. Cleveland 2. Ohio. Dziesmu svētku rīcības komiteja uzņemsies atbildību par piesūtītām mantām, sedzot atpakaļ sūtīšanas izdevumus.

3. vispārējo dziesmu svētku ASV rīcības komiteja.

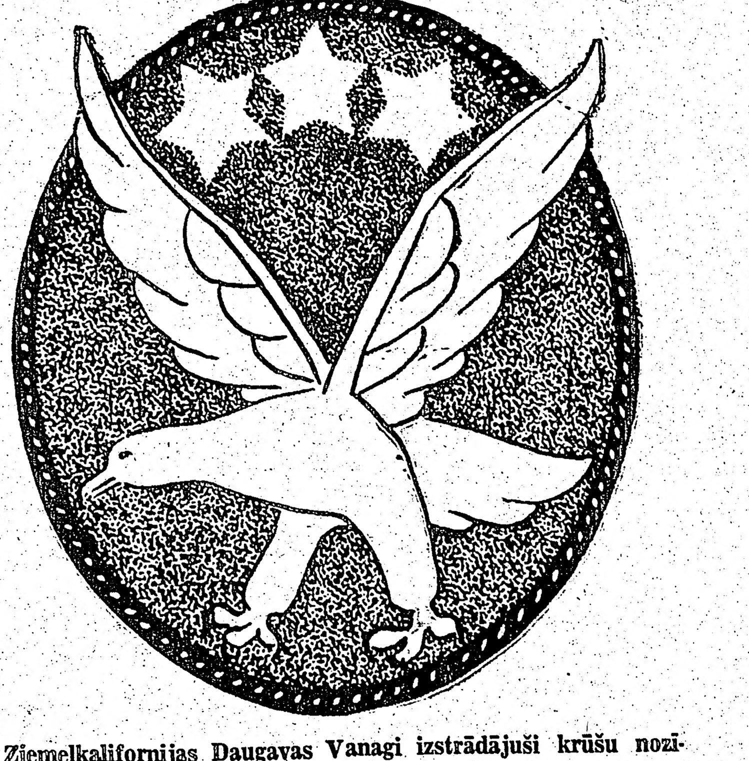

Ziemeļkalifornijas Daugavas Vanagi izstrādājuši krūšu nozīmi visiem DV sportistiem. Nozīmes attēlu sniedzam oriģināllielumā.

ROČESTRA, N. Y.

● 5. maijā Ročestras latviešu Krusta draudzes Ģimenes dienas dievkalpojumā bija sevišķi svinīgs brīdis, kad Daugavas Vanagu apvienība ieradās baznīcā ar saviem karogiem, lai godinātu Latvijas nacionālās valdības ārkārtējo pilnvaru nesēja sūtņa Lielbritanijā K. Zariņa piemiņu. Māc. T. Zīraks teica aizlūgumu par sūtni K. Zariņu, un draudze pieceļoties noklausījās sēru mūziku. Sekojošā ģimenes dienas groziņu vakarā Ročestras latviešu grupas pārstāvis A. Niedols teica runu par sūtņa K. Zariņa dzīvi un darbu

● 12. maijā Daugavas Vanagu apvienība Ročestrā rīkoja Kurzemes cietokšņa kapitulācijas un apvienības 11 gadu darbības atceres vakaru. Apvienības vanadzes bija gaumīgi sakārtojušas YMCA's telpas šīm atcerēm. Tur plīvoja Latvijas sarkanbaltsarkanais karogs, kas izglābts no komūnistu varas. Tur svečturos dega sveces nacionālās krāsās, tur trimdā austa latviska sedziņa.

Vakaru atklāja Apvienības priekšnieks K. Serdans. Pieminot kritušos varoņus, klātesošie pieceļoties noklausījās sēru mūziku. Par tematu Latviešu kaŗavīrs un tauta II pasaules kaŗā runāja inž. J. Dzenis ju., pieskaroties ļoti interesantām un dziļām problēmām.

Sekoja otra programmas daļa — Apvienības 11 gadu darbības atcere ar priekšnieka ziņojumu par Apvienības darbību un pieņemtiem lēmumiem pagājušā Daugavas Vanagu kongresā.

Par nopelniem Apvienības vanadžu darbā goda rakstus saņēma Z. Karlsone, M. Pavasare un M. Zvirbule. Vakara nobeigumā bija kopējs azaida galds, skanēja latviskas dziesmas, deklamācijas un sadraudzīgas pārrunas.

● Nākošie D.V. Apvienības sarīkojumi paredzēti: 16. jūnijā, plkst. 10. Seneka parkā bērnu rotaļu rīts. 22. jūnijā — kopēji Līgo svētki, Ročestras un apkārtnes tautiešiem. 4. jūlijā — Anšlava Eglīša komēdija „Cilvēks grib spēlēt" 3 cēlienos YWCA's auditorijā ar paša rakstnieka piedalīšanos.

Par minētiem sarīkojumiem tuvāka informācija sekos.

14. jūnija sarīkojums SANFRANCISKO

Laicīgo organizāciju un abu draudžu kopēji rīkotais 14. jūnija atceres akts svētdien, 16. jūnijā, pulksten 2-os p.p. Sanfrancisko, Latviešu namā.

Aizlūgumu vadīs mācītājs G. Kņess — Kņezinski un A. Ernstsons.

Uzrunu 14. jūnija pārdomām teiks E. Reinberga. Pēc tam Aizvesto piemiņai veltīts koncerts, kurā piedalīsies Milda Grimma — Strausa (soprāns), A. Ciemiņš (čello), H. Strauss (klavieres) un vīru koris „Krīvs" diriģenta L. Bērziņa vadībā.

T.

GRAND RAPIDI, MIČ.

● Svētdien, 9. jūnijā Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes dāmu komiteja rīko pulcēšanos draudzes lauku īpašumā, kad tur plkst. 11 notiks arī dievkalpojums. Dāmu komiteja rūpēsies par siltām pusdienām un citiem atspirdzinājumiem. Draudzes baznīcā šinī dienā kārtējais dievkalpojums nenotiks.

ŅUJORKA

● Ņujorkietis Viktors Kaminskis rādīs filmu par notikumiem Priedainē Ņudžersijas latviešu biedrības vasaras sezonas atklāšanas sarīkojumā sestdien, 25. maijā. Sarīkojuma nobeigumā deja. Paredzēta arī bufete un ēdienu galds. Varēs apskatīt biedrības nama jaunceltni, vērtējot paveikto un izteicot vēlmes nākotnei.

● Ņujorkas svētdienas vidusskolu mācību nobeigums 26. maijā. Bruklinas un Bronksas vidusskolām šogad būs kopīgs akts Bronksā pl. 5 p.p. ar dievkalpojumu, pēc tam sarīkojums ar liecību izdalīšanu, apbalvošanu. Sekos priekšnesumi, pēc tiem azaids, deja un rotaļas.

● Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes bērnu vasaras nometnes pieteikuma lapas dabūjamas pie mācītājiem un skolu pārziņiem. Pieteikties var arī no citām draudzēm, kā arī bērni no tām ģimenēm, kas nepieder pie draudzes. Maksa par divi nedēļu nometņošanas periodu 45 dolari draudzes locekļu bērniem, pārējiem mazliet dārgāk.

● Ņujorkas latviešu ev.-lut .draudzes dāmu komitejas rīkotā izloze par labu bērnu nometnei 25. maijā draudzes namā, Bruklinā. Galvenais laimests 500 dol. krāšanas bonds.

Ņujorkas latviešu katoļu draudzes izloze notiek dienu vēlāk, 26. maijā, izlozējot gleznas un rokdarbus.

I.

ČIKĀGA

● Pagājušā gada 22. decembra vakarā Čikāgā nošauto trīs latviešu slepkava vēl joprojām nav notverts, ziņo Čikāgas policija, kuŗu žurnāls Time raksturo kā sliktāko Sav. Valstīs.

Minētie upuŗi ir 29 g. vecais Bruno Sarkangalvis un viņa vecāki — 56 g. vecais tēvs Rolands un 52 g. vecā māte Berta Sarkangalve.

Latviešus, balstoties uz Bruno Sarkangalvja lietuviešu izcelsmes sievas 26 g. vecās Tajas Sarkangalves policijai sniegto liecību, 22. decembrī, ap plkst. 8 vakarā, viņu dzīvokļa virtuvē nošāvis ar pistoli bruņojies un caur pirmā stāva logu virtuvē ielēcis svešs vīrietis un viņš viņai uzbrucis, mēģinādams viņu žņaugt.

Uz Tajas Sarkangalves saucieniem pēc palīdzības pirmais virtuvē ieskrējis viņas vīrs Bruno, pēc tam viņa vecāki. Iebrucējs atklājis uz tiem uguni. Kā pirmais, lodes ķerts tieši sirdī, uz virtuves grīdas saļimis Bruno Sarkangalvis, tad viņa māte Berta. Smagi ievainotais tēvs Rolands mira slimnīcā.

Slepkava, kuŗu Taja Sarkangalve raksturo kā vidēja auguma, apm. 40 g. v., izlēcis no virtuves pa to pašu logu — un aizbēdzis.

Slepkava atrasts nav vēl šodien.

Im. Balode

● Rūzvelta universitāti Čikāgā ar B.A. gradu vācu valodā beigusi Vija Briede.

FILADELFIJA

● Filadelfijas latviešu nacionālo organizāciju un draudžu Sadarbības centra rīkotās Tautas sēru dienas atzīmēšanas priekšdarbi jau pavirzījušies tik tālu, ka svinīgais sarīkojums galīgā veidā nolikts š. g. 8 jūnijā Sv. Jāņa draudzes telpās. Svētbrīdi vadīs mācītājs J. Siliņš. Par runātāju svinīgajā aktā aicināts Dr. Andrejs Rudzis, be mūzikāliem priekšnesumiem sarīkojumu kuplināt apsolījušas soliste Tabita Jaunzeme un pianiste Fanija Stūrmane. Tuvākas ziņas sekos.

● Filadelfijas Brīvo latvju biedrība savā 19. maija sapulcē vienojās karstajos vasaras mēnešos — jūnijā, jūlijā un augustā — kārtējās mēnešsapulces nesasaukt, bet, ja rastos nepieciešamība, izziņot ārkārtas sapulci. — Par stāvokli jaunā nama lietā valde tuvākā laikā paredz sniegt paskaidrojumus radiofonā „Latviešu balss Filadelfijā".

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

Ceturtdien, 23. maijā, Kristus debesbraukšanas dienas svētbrīdis.

26. maijā, plkst. 2 Betlemes baznīcas zālē, māc. R. Zariņš; plkst. 4 Beišorā, Sv. Lūka baznīcā, māc. O. Gulbis; plkst. 5 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols un R. Zariņš.

2. jūnijā, plkst. 9 Sv. Toma baznīcā Bronksā māc. A. Ozols; plkst. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš; plkst. 2 Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā māc. O. Gulbis.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

26. maijā plkst. 9 svētdienas skola, plkst. 10 Debesbraukšanas dienas sarīkojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds.

AURORA, ILL.

26. maijā plkst. 3 p. p. Debesbraukšanas dienas dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien, plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Līventāls.

26. maijā Debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Plkst. 3 p. p. dievkalp. Ann Arborā.

2. jūnijā Vasarsvētku dievkalpojums plkst. 9 no rīta. Dziesmu grāmata.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd., Ann Arborā.

BURLINGAME (Kal.)

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Sestdien, 8. jūnijā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

Draudzes jauniešu iesvēte paredzēta 9. jūnijā Oklandes Centrālā baznīcā.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Dienvidkalifornijas draudzē, 2450 Griffin Ave., L. A. 31.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

SANTA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

2. jūnijā, plkst. 2 dienā dievkalpojums.

OKLANDE, KALIF.

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

DZEJNIEKS UN JAUNATNE

VĒSTULE NO AUSTRĀLIJAS

Dzejnieks Andrejs Eglītis sarunā ar Austrālijas latviešu 2. jaunatnes dienu rīcības komitejas locekļiem. Uzņēmumā 1. rindā no kreisās: rīc. kom. pr-dis Jānis Ronis, Andrejs Eglītis, sekretāre Vita Kristovska, informatore Marija Podniece; stāv sabiedriskās tiesas organizators un jaunietis „aizstāvis" Ivars Birzulis, rīc. kom. pr-ža vietn. Jānis Graudls un kasieris Ojārs Bobets. Foto R. Āboltiņš

Austrālijas latviešus saviļņojuši divi lieli notikumi: dzejnieka Andreja Eglīša viesošanās un 2. jaunatnes dienas Sidnejā. Saviļņoja ne vien tādēļ, ka tie bija neparasti notikumi un saistīja neieredzēti plašas klausītāju masas, bet kā Andrejs Eglītis, tā arī Jaunatnes dienu norise parādīja mūsu nacionālo problēmu nozīmību. Andrejs Eglītis atsaukdamies uz Kārļa Ābeles dzejoli Šaubas, kurā cita starpā ir šādas rindas: „Mēs esam šaubītāju paaudze un mēs neziнām, kas rītu būsim: latviešu — vai austrālieši, amerikāņi, angļi, vācieši vai zviedri," savā runā teica: „Mēs bijām cīnītāju paaudze, jaunie saka, ka viņi veido šaubītāju paaudzi — kas būs nākošā? Ir lukss — šaubīties. Latviešu tauta dzimtenē savu nacionālo pienākumu veic vairāk nekā mēs brīvībā. Tur nav tāda paguruma kā trimdā, kaut daudzas cerības ir aprāktas." Dzejnieks savās runās bāra arī vecos, stāstīja par Nacionālā fonda darbību un lielāko šī gada darbu — nodomu izdot angļu valodā rokas grāmatu par Latviju. Bez politiskā referāta, ko papildināja filmas un radio raidījumu atskaņošana no Rīgas, Andrejs Eglītis uzstājās speciālos literārajos sarīkojumos, kur lasīja savu jaunāko patriotisko un mīlestības liriku.

Ja jaunieši mēģināja satikt dzejnieku un disputēt par K. Ābeles rindu izdzīvojumu un, kā Sidnejā viņi teica, pareizākais būtu, ja šīsdienas latviešu jauniešus sauktu par vērtētāju paaudzi, tad vecākā paaudze — tēvi un mātes — bija sašutuši par viņu lolojumu bāršanu. Kā galvenais attaisnojums jauniešu pasīvitātei tika minēti vietējie apstākļi, kurus atbilstoši nepazīstot. Tā trimdas apstākļus varēja arī šoreiz izmantot savas negribēšanas un ... attaisnošanai, jo kas gan viņus pirms vainojams, ja jaunietis nesaubīgi netic Latvijas jaunajai dienai.

Atvadoties no Austrālijas, Sidnejas latviešu organizāciju pārstāvju sanāksmē A. Eglītis teica: „Nekad neesmu šaubījies par Austrālijas latviešu jaunatnes nacionālo stāju. Jūsu jaunatne ir brīnišķīga, ko piedzīvoju citās pilsētās un arī še — Sidnejā. Bet es nepiekrītu, ka daži savās dzejās un rakstos, it kā pārstāvot visus, raksta un izteic idejas, ko varētu ņemt par pārņemt Cīņa." So pašu domu A. Eglītis izteicis Austrālijas latviešu 2. jaunatnes dienām veltītā dzejolī:

Ar vārdu — latvietis — nav
svešā malā jauniem jāspēlējas.
Kas dara to, tam Dieva vāts uz
mēles nedzīstoša sējas.
Uz tautas brīvību kad sagrauts
gadu simtos celtais tilts,
Es saucu tos, kas nav no šaubītāju maldu gļēvās cilts —
Pilns ugunis dievestīgas dvēslē
— tautas liktenciņā nāc.
Kur senču kaulu zārdos asinainā
nāves upe krāc —
Tai pāri metams jums ir tilta pēdējais un pirmais balsts,
Lai saviem šķīpiem un kapiem
par tilti tikt mūsu valsts.

Lai kā jaunatnes dienu organizatori Sidnejā pūlējās dzejnieku pierunāt palikt pār nedēļu ilgāk Austrālijā un nosvinēt kopā Jaunatnes svētkus, dzejnieks aizbrauca, jo Stokholmā gaidīja Nacionālā fonda darbs un ģimene.

JAUNATNES DIENAS

Jaunatnes dienas, kas ilga 4 dienas, iepriecēja jaunos un vecos. Tās nenotika tik greznā viesnīcā kā Čikāgā un tik oriģināli kā Toronto, jo Austrālijas latviešu jaunieši, izrādījās, nav zaudējuši seno latviešu saknasme, pie kam jaunieši atbrīvoti no jebkādiem maksājumiem LAA. Varbūt tas ir iemesls, kādēļ šejienes jauniešu vidū nepamanāma izlēcēji, kas vienā pagriezienā grib veco iznīcināt. Varbūt tādēļ Jaunatnes dienās goda vietām un goda amatos bija aicinātas vecās paaudzes autoritātes, bet paši rīkotāji sēdēja par un pret Austrālijas latviešu jaunatnes apvienības dibināšanu un gala rezultātā — šī jautājuma izlemšanu atstāja nākošām Jaunatnes dienām, kas pēc gada notiks Adelaidē. Tas nenozīmē, ka latviešu jaunieši Austrālijā nostumti malā, jo studentu kopas, tautas dejotāju grupas, sportisti, gaidas, skauti, tātad visi aktīvie, sūta pilntiesīgus delegātus lielās Latviešu Apvienības Austrālijā kopsanāksmē, pie kam jaunieši atbrīvoti no jebkādiem maksājumiem LAA. Varbūt tas ir iemesls, kādēļ šejienes jauniešu vidū nepamanāma izlēcēji, kas vienā pagriezienā grib veco iznīcināt. Varbūt tādēļ Jaunatnes dienās goda vietām un goda amatos bija aicinātas vecās paaudzes autoritātes, bet paši rīkotāji sēdēja par jaunatnes dienu sarīkojumos ... dalījās 24 jaunieši, (arī Viestarts Aistars no Kalamazū), ar 135 darbiem, atklāja 21. aprīlī LAA pr-ža vietn. L. Peičs.

Pārējo sarīkojumu virkni ievadīja ar dievkalpojumiem 25. aprīlī. Oficiāli Jaunatnes dienas atklāja prof. Dr. P. Jurevičs un pēc tam nolasīja referātu Divu paaudzes uzskatu sadursme, par kristiānismu un komūnismu.

Apmeklētāju sevišķi saistīja Uļļa Siliņa komēdija Vēstules no dzimtenes, ko 2 izrādēs noskatījās apm. 1000 jaunās un vecās paaudzes pārstāvju. Bija arī jaunatnes koncerts, tautas deju sarīkojums, makšķerēšana, auto rodeo, šachs un basketbols.

Kanadas latviešu vārētu interesēt Jaunatnes dienu konfergss. Tas nebija Jaunatnes apvienības kongress, jo Austrālijā nav kopējas jaunatnes organizācijas, bet pārruņu sanāksme, kurā varēja piedalīties ikviens latviešu jaunietis bez speciāliem mandātiem un pilnvarām. Bez referātiem par jauktajām laulībām un jauniešu sabiedrisko dzīvi, visilgāk debatēja par un pret Austrālijas latviešu jaunatnes apvienības dibināšanu un gala rezultātā — šī jautājuma izlemšanu atstāja nākošām Jaunatnes dienām, kas pēc gada notiks Adelaidē.

Jaunatnes dienās bija ieradušies lielākos pulkos jaunieši no pārējām Austrālijas pilsētām, un I. Lazdiņš pārstāvēja ASV latviešu jauniešus. Daudz klausītāju pulcēja Literārais kokteilis, kur darbus lasīja jaunie dzejnieki un stāstnieki: I. Lindbergs, J. Svilāns, J. Krādziņš, Z. Gauda u. c.

Jaunatnes dienas beidzās ar balli, kurā spēlēja liels orķestris un 3 elektriskās ģitaras.

Aleks. Dunājs.

Bārdainie Austrālijas latviešu otrās jaunatnes dienās Sidnejā. No kreisās: rīc. kom. pr-ža vietn. J. Grauds, dziedoņa Kārļa Nīča dēls aktieris Indulis Nīcis, profesors Dr. P. Jurēvičs un jaunās paaudzes dzejnieki Ivars Lindbergs un Jānis Svilāns. Foto R. Āboltiņš

Vītauts Kalve

PAR GUNTI ZARIŅU

G. ZARIŅA STĀSTU STRUKTŪRA

V

EKSISTENCIĀLISMA PROGRAMMAS DARBS

Guntis Zariņš līdz šim publicējis 4 grāmatas — Dieva mērkaķis. Noveles un stāsti. Tilta apgāds. 1959. 190 lpp. Apsūdzēts. Romāns. Tilta apgāds. 1961. 168 lpp. Varonības augstā dziesma. Stāsts. Tilta apgāds. 1962. 272 lpp. Ceļš uz pasaules galu. Noveles un stāsti. Tilta apgāds. 1962. 222 lpp.

Tuvākā laikā iznāks G. Zariņa piektā grāmata — romāns „Dvēseļu bojā eja" — A. Kalnāja apgādā.

Ievadīšanai G. Zariņa garīgajā pasaulē vislabāk noder romāns „Apsūdzēts".

„Apsūdzēts" ir ļoti īss romāns, tam tikai 168 lpp. G. Zariņš pats to par romānu neatzīst. Par romāniem viņš atzīst tādus stāstniecības sacerējumus, kas risinās vairākos pavedienos un tēlo kāda laikmeta sabiedrību. „Apsūdzēts" turpretī rāda individuālu likteni īsā laika posmā pirms katastrofas un tādēļ patiesi atgādina vairāk noveli.

Nelielā apjoma dēļ romāns rakstīts ļoti blīvi, tajā nav nekāda lieka piedara vai greznojuma. Tas izvirza visas galvenās eksistenciālismā paceltās problēmas. Autors v i s p i r m s izstrādājis šo garīgo joslu (kā tam arī labā stāstā jābūt) ,pēc tam piekārtota psīcholoģiskā un ārējo notikumu josla kā problēmu nesējas un izvirzītājas.Romānu var ieskatīt par eksistencāilsma programmas darbu latviešu rakstniecībā.

Romānā pa daļai sekots Kafkas „Procesa" paraugam. Abos romānos galvenās personas iepītas kādā apsūdzībā, kādā tiesas procesā, kas simbolizē sabiedrības tieksmi iznīcināt individa brīvību, atņemt tam izvēles iespēju, nivelēt to vienveidīgas masas pelēkumā vai iznīcināt to arī bioloģiski.

Kafkas romāns risināts kā sapnis. G. Zariņš turpretī šo darbu iekārtojis trīs joslās, likdams darbībai risināties skaidri reāli zīmētos apstākļos. Taču ar sirreālo tēlošanas veidu arī Zariņam paliek kopīgs tas, ka romāna atsevišķas vietas un viss romāns kopumā kaut ko simbolizē. Notikumi un pārdzīvojumi ir tikai tēlaini simboli domām, kas romānā daudzās vietās izteiktas arī patstāvīgi, tieši.

Romāna varonis Arturs Grods ir cilvēks, kas nevar atrast pasaulē savu vietu. Šī nelaime, šis „piederības" trūkums (19., 22., 31., 63. lpp.) tomēr neizriet no viņa rakstura vai kādas paša kļūdas tāda ir viņa situācija, kurā viņš nonācis bez paša gribas. Eksistenciālisti domā, ka ikviens cilvēks ir „iesviests" pasaulē, nepiešķirot viņam reizē noteiktu vietu un uzdevumu. Arī Zariņš norāda šīs cilvēciskās situācijas vispārīgumu. — „Visvarenais bija radījis cilvēku, bet nebija veidojis tā „es", viņš to bija iemetis dārzā kā tārpu un teicis — „locies, meklē savas dzīves jēgu" (54. lpp.). Teikumā apvienoti vairāki spilgti eksistenciālisma pamatnojēgumi. Vispirms cilvēka „iemestība" pasaulē (Heidegers: „Geworfenheit" un „Faktizität). Cilvēka dzīvošana vēl nenozīmē viņa eksistenci, Zariņa aprakstā cilvēks iegūst savu „es" (atbilst eksistencei Heidegera izpratnē, esencei Sartra terminoloģijā) tikai tad, kad atrod dzīves „jēgu".

Artura Groda nepiederība nekur un nekam romānā izskaidrota psīcholoģiski un jo izšķērdīgā kārtā. Māte Arturu pametusi jau viņa agrā bērnībā, viņš to pat neatceras, viņam nav pat katra bērna piederības sajūtas pret savu māti. Artura tēvs aizgājis karā, zēns audzis pie mātes vecākiem, kas viņu aizveduši trimdā. Tur tie miruši, un zēns nonācis vācu bāreņu patversmē, kas pati par sevi nevar būt nekāda piederības vieta. Tēvs pa tam nonācis Anglijā un beidzot pārdabū dēlu pie sevis. Bet Arturam vairs nenodibinās ciešākas saites arī ar tēvu, kas nodevies darbam un atmiņām. Skolā Arturs ir svešinieks iezemiešu vidū. Kāda meitene viņam draudzīga, bet tās aristokratiskie vecāki Arturu nicina. Arturam gadās kāds mīlestības piedzīvojums, bet arī iemīlētā meitene viņu drīz aizraida projām. Beidzot kāds nejaušs paziņa sagādā pret Arturu viltus pierādījumus, kas uzveļ viņam vainu slepkavībā. Jaunekļim draud nāves sods.

Sakarā ar šo apsūdzību Zariņš spilgti parāda eksistenciālisma uzskatus par cilvēka „vainīgumu". Pēc Heidegera — „vainīgums pieder pašai esmes būtībai, ikkatra esme ir vainīga kā tāda" (Sein und Zeit, 305, 285). Eksistenciālisms šo uzskatu mantojis no kristietības,-kur arī cilvēka vainīgums (dēvēts par „iedzimto grēku") ir izšķirīgs pamatnojēgums. Zariņš parāda vainīguma apziņas rašanos tēlainā piemērā. Tiesa un sabiedrība pieņem apsūdzētā vainīgumu kā pašu par sevi saprotamu, iekāms tas pierādīts. Tas ir individuāls gadījums, bet Art. Grods to vispārina eksistenciālisma garā, viņā attīstās „nospiedoša vainas apziņa — vaina būt cilvēkam" (118.). Cilvēku sabiedrība parādās kā individa apsūdzētāja, kā viņa vainas atklājēja. Šo vainu sabiedrība izlīdzina tikai tad, ja cilvēks atsakās no savas individuālitātes, no sava „es" meklēšanas. Pretējā gadījumā sabiedrība vērš pret individu ar dažādu varu palīdzību „nolīdzināšanas procesu" — „tas plūda no atvērto baznīcu durvīm, kinoteātŗiem, parlamentiem" (119.). Individuālitātes iznīcinot, pārvēršot tās pa daļai „kādā milzīgā mašīnērijā", demokratijas tiecas „vienlīdzību, daudz briesmīgāku kā jebkad to bija iedomājies Orvels vai Hakslejs" (119.). Šis nivelēšanas process masu kultūrā ir iemīļots eksistenciālistu temats. K. Jaspers tam jau 1931. g. veltīja īpašu grāmatu (Die geistige Situation der Zeit). Zariņa domas ir reizē tuvas Heidegeram, kas rāda caurmēra domāšanu (das Gerede) kā cilvēka garīgo apspiedēju.

Beidzot trīs dažādās romāna personās tiek parādīti eksistenciālisma uzskati par cilvēka brīvību, „izvēli" un „izšķiršanos". Eksistenciālisma izpratnē cilvēks nonāk pie jēgpilnās dzīves vai eksistenes pats (bez Dieva žēlastības palīdzības kā kristietībā). Eksistence ir sasniegta tad, kad cilvēks uzņemas pilnīgu atbildību par savas brīvās izvēles sekām. Romānā dzejnieks un pornogrāfiskās literātūras izdevējs Hudzons ir pieķēries šai brīvās izvēles domai vienpusīgi. Eksistenci viņš saprot kā pastāvīgu sevis apzināšanos, ko prot iegūt tikai, rīkodamies pret sabiedrības interesēm. Eksistence viņam ir individuālitātes saglabāšana un parādīšana par katru cenu. Pienākts slepkavībā, viņš lūdz un dabū iespēju pats sev brīvi izvēlēties nāves veidu. — Artura iemīlētā dejotāja brīvību saprot kā atraušanos no sabiedrības, kā ārēju un iekšēju neatkarību. Viņa ir „cilvēks, kurš nevēlas kļūt par daļu pasaulē, kura viņam riebas, cilvēks, kurš vēlas palikt viens" (94.). Sakarā ar to viņa noraida ne vien ģimenes, bet arī mīlestības saites kā cilvēka brīvības iznīcinātājas. Viņas brīvā izvēle ir — vientulība, visu cilvēcisko saišu noraidīšana. Šāds uzskats pazīstams no kristīgo un budistu mūku ideāliem. Atbildības un vainas atskārsmes dejotājai nav.

(Turpinājums sekos)

TĀ VIŅI . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

Ilūkstē pirms trīs mēnešiem noticis gadījums, kādu kādreiz brīvās Latvijas laikā nevarējām pat iedomāties. Dienā, kad pilsētiņā pēc diviem mēnešiem pārdošanā parādījušies bārdas skujamie asmenīši, auto ostā, kurā piestājas arī kārtējais satiksmes autobuss no Aknīstes uz Daugavpili, pēkšņi izcēlies satraukums. Veikalā, kas asmenīšus pārdevis, gāzusies cilvēku masa, jo katrs vēlējies iegūt kaut vai vienu paciņu šīs retās preces. Izcēlusies kaušanās. Kārtības atjaunošanai ieradušies trīs miliči. Visi autobusi, kas iet cauri Ilūkstei, tāpēc todien nokavējušies par 5 — 6 stundām.

Meita no Dagdas raksta vienreiz gadā savam tēvam uz Londonu un šinī vēstulē nav nekā tāda, ko nedrīkstētu rakstīt. Ir vienīgi par ģimeni, par bijušām mājām un tuvākiem radiem. Arī tēvs no savas puses vairāk neraksta kā tikai reizi uz Ziemsvētkiem un nosūta vēl divas paciņas gadā. Tagad negaidot uz Lieldienām tēvs saņēmis kartīti, kurā priecīgu svētku vēlējuma vietā bijis tikai viens pats teikums: „Tēti, pagaidām man nekā nesūti, tāpat uz manu adresi vairāk neraksti."

Okupētajā Latvijā 1963. gada pavasaris ir bez zilas dūmakas, ir bez ilūzijām. Un saule rāda gūstā iedzītajai tautai dzimtbūšanas laiku pelēko gaismu.

Vecais Indriķis

Dzejot var katrs

(Nobeigums)

Lai kļūtu par dzejnieku, nepietiek ar pantu rakstīšanu vien. Arī ārējo formu — apģērbu, izskatu un pat grimu — ir jāpiemēro tai būtiskai dzejas iekšējai formai, kas iemūžota autora kvartās un tercās.

Ja dzejradis pasmagāks miesās, ieteicu lietāt pēc iespējas niknāku izteiksmi: satuvina uzacis un sakniebj lūpas, izveidojot taisnu kā mats līniju. Maza pomādēta ūsiņa akcentēs vīrišķību. Skatam ir jābūt drošam, ugunīgam, der samācīties aforismus un tos skaļi deklamēt. Sevišķiem efektiem noderēs māla plāksnes, kas līdzi nēsājamas kabatā. Inspirācijas uzplūsmes brīžos izvelk no bikšu kabatas kaltu un ar dūšīgiem vēzieniem iekaļ pantus pārlaicībai un nemirstībai. Lai uzturētu cīņas sparu un možu garu, var stiprināties ar ierūgušu kvasu un brieža cisku; tādās reizēs var sadot citam rakstniekam:

Ja panti nepadodas tev, tad prozu treknu raksti;
To lasot, žāvas virsū nāk un lipt sāk acu plaksti.

Mazām sīkām, nepārtraukti skumjām un trauslām dāmām un meitenēm labi piestāv eleģijas, bet it sevišķi tā sauktā sirds lirika. Te der matus klasiskā veidā savīt ap galvu, izceļot griezisku pieri (ja tāda ir). Nopūtas un klusa rezignācija ir jāpraktizē diendienā tā, lai lūpu kaktiņi ar laiku noslīdētu uz leju, izveidojot divas stateniskas, dziļas krokas. Ir labi acis iekrāsot, akcentējot bālus, sēru vītolu plakstus un padevībā noliektas skropstas. Ar laiku acu vāku virināšana radīs sadzirdamu skaņu, kas vēl vairāk veicinās skumjas. Dzejojot palīgā jāņem spogulis, un, sērīgajā attēlā raugoties, varēs rast īstas asaru aumaļas.

Romantiskie dzejnieki parasti ir kalsnēja auguma, stiegraini, plīvojošām matu krēpēm, spīviem, šķautnainiem sejas vaibstiem un nesalasāmu rokrakstu. Ja sevi ierindojat šajā kategorijā, dzeju klades nav pērkamas. Izmeklē kādu stingri piesmēķētu restorānu, pasūtina tasi mokkas bez krējuma, atloka servjeti un uz tās sāk rakstīt rindas. Var lietāt arī galdautu vai manšetes, pat riskējot ar apteksnes priekšauta stērķelēto virsmu. Vēl neizmēģināts paņēmiens ir tā sauktā alfabēta zupa: rindas saliek, izzvejojot vajadzīgos burtus, tos sarindo sev priekšā uz galda vēl kūpošus, gatavus drukai. Daži ir mēģinājuši rakstīt jaunības atmiņu dzejoļus, to darot uz sienām, taču gandrīz visi šādi panti beigušies ar nepatikšanām un korrektūru.

Pārāk laba veselība traucē dzejot: labsajūtā var gan kasīties, berzēt sānus un staipīties, bet, lai dzejotu, jāmēģina miesas veselumu iedragāt. Intensīva smēķēšana ar sekojošām galvas sāpēm ir laba sākumam, bet vēlāk ieteicams pāriet uz kādu iedarbīgāku iedvesmotāju.

Cītīgi rindojot pantu pie panta, gada laikā uzkrāsies krietna kaudzīte dzejas, un to pirms publicēšanas ieteicams vēlreiz pārlasīt. Ja sanāk mazāk lappušu, teiksim 50, tad tās drukājamas tā: pirmajā lapā — dzejoļa virsraksts, nākošajā — viens četrrindu pants, atkal viens pants u. t. t. Tas grāmatu sabiezinās vismaz četrkārtīgi, un tā labāk izskatīsies iesieta. Brošētas dzeju izlases, populāras nometņu laikos Vācijā, vairs tikpat kā neviens nepērk. Dzeju šodien katrs vēlas labā iepakojumā, grezni iesietu, izskaistinātā drukā uz neparasta papīra, bagātīgi illustrētu un autora parakstītu. Vesela lapa ir jāziedo sevišķam ierakstam:

Šī ievērojamā, speciāli drukātā grāmata ir iznākusi Carnikavas apgādā, Andorā, tūkstoš deviņsimt sešdesmit trešajā gadā piecpadsmitā maija pēcpusdienā, 50 eksemplāros, kas visi kopā salikti un iespiesti ar sudrabainu druku uz rokas lējuma papīra ar biklu stirnu ūdenszīmē, attiecīgi numurēti 1—49.5, autora pašrocīgi un neviltoti parakstīti.

Grāmat tādējādi kļūst autentiska: palūkojieties pret gaismu, un, lūk, tur pretim smaidīs ūdenszīme! Visdārgākās dzeju grāmatas, tāpat kā veco laiku portfeļi, ir jāiesien īstā cūkādā: tā rod lasītājam patīkamu tvērienu saujā, un neslīd no rokas. Noder arī maza un spīdīga, grāmatas serdē ielīmēta maza zīda bantīte. Ar to lasītājs pirms iemigšanas varēs atzīmēt vietu. Biezākām izlasēm un antoloģijām ieteicu apmēram desmit bantīšu, katru savādākā krāsā, paredzētas katra savai nodaļai, jo dzejas reti kāds lasa no sākuma.

Katrai izlasei izmeklē divus labākos dzejoļus — vienu liek sākumā, otru beigās. Kas rakstīts pa vidu, to tik un tā ātri aizmirsīs.

Ir labi nelepoties, ja grāmata jālaiž tautā, tā sakot, „autora izdevumā". Daudzi, šādu ierakstu redzēdami, teiks: nu jā, visi apgādi izbrāķējuši, bet šis vēl nav licies mierā. Nu tad lai lasa pats! — Labāk te lietāt kaut vai fiktīvu apgāda nosaukumu: Kanadā nevienam nevar aizliegt pašam dibināt apgādu un tad tūdaļ bankrotēt.

Dažkārt dzejnieki mēdz pantu beigās pievienot datumu un vietas nosaukumu:

Sarkankalnā, 1919. gada 30. janv.
Smārdē, tajā sausajā vasarā.
Meņģenes pagasta „Pintiķos".

Praktisku apsvērumu dēļ pāris dzejoļu nevajag drukāt, jo šāda metode atļaus zem virsraksta trekniem burtiem drukāt: DZEJU IZLASE. Publika tūdaļ teiks — Aha! Izlasi jau gan! Jāņem tik ciet un jāmaksā ragā!

Dzejniekus parasti vērtē pēc viņu izdoto grāmatu skaita: Kādreiz sarīkojumos dzirdēju kādu vecāku, cienījamu dāmu, kas, minka apkaklē gozēdamās, čukstēja kaimiņienei — Viņam nupat iznākusi jau trešā grāmata. Zēns ir tiešām ražīgs! Ir svarīgi būt ražīgam. Grāmata reizi gadā ir labs caurmērs.

Lasīt, rakstīt un izdot dzeju izlases ir kultūrāls fainomens, tas stiprinās latvietības dzirksti un izskaudīs laika nosišanu televīzijas kastē raugoties. Novēlu ikkatram labākās sekmes! Lai dzeju lasām, rakstām nemitīgi!

— — — — — —

Atbildes uz dažādiem jautājumiem un praktiskus padomus katrā laikā sniedz „Vecais Indriķis". Interesentus lūdzu rakstīt šīs avīzes kantorim.

IESKATĪTAIS
ATZĪTAIS
Ar šādu moto Daugavas apgāds izsludina ... skripciju trīs jaunām grāmatām, ar šād... nāk latviešu zinātnieku grupas rakstu ... TEODORAM CELMAM viņa 70 gadu d... š. g. 14. jūnijā.

IESKATĪTAIS
UN ATZĪTAIS
Sakārtojis un rediģējis Haralds Biezais, sara... smit Teodora Celma kollēgas un audzēkņi, ... latviešu humānitāro zinātņu pārstāvji dažād... no kuriem katrs devis vienu agrāk nepublic... jumu latviešu valodā par kādu filozofijas, ... loģijas, socioloģijas, vēstures un archaioloģija... radot vienreizīgu publikāciju, kas liecina pa... humānitāro zinātņu manifestācijų laikā, kad ... brīvo domu šais novados nomākusi uzspies... ļeņinisma doktrīna. Sējumā vairākas illustrā... jūnijā.

CIEMOŠANĀ
Šai neparasti dzīvi un krāsaini uzrakstītajā ... nālās operas bijušais drāmaturgs un direk... JĒKABS PORUKS ir savirknējis pievilcīgu... mus par lieliem mākslas gariem, šķautnain... ko viņš sastapis un kam vieta latviešu kult... jums illustrēts latviešu kultūras darbinieku ... nāks 10. jūnijā.

LATVIJAS VĒST...
1500 – 1600
Kaut gan saka, ka vēsture neatkārtojoties, ... lasītāji redzēs, ka latviešu leģionāru traģē... jau reiz pārdzīvojusi lielajā Livonijas karā ... diem. Jaunā gaismā šai sējumā parādīta ... muižu izcelšanās, un arī šeit redzamas pa... tautas tagadējiem pārdzīvojumiem. Autori: ... (politiskā, saimnieciskā un sociālā vēsture) ... (kultūras vēsture). Atzīmējams, ka prof. ... gājušā gadā mēroja tālo ceļu no Austrāli... papildinātu avotu un materiālu krājumu pa... jums bagātīgi illustrēts kartēm, schēmām ... attēliem un ir pēc kārtas trešais lielajā ... vēstures sējumu virknē. Iznāks augustā.

Jūs saņemat ATLAIDI 10% 20% 25%
kas minētas kuponā (kur esam uzņēmuši ... abus vēstures sējumus). Bet piedāvājums ... dienas, skaitot no šī laikraksta saņemšanas ... devumiem jāpievieno $ 1,- neatkarīgi no p... skaita. Kuponu un naudu lūdzu sūtīt: DA... GU GRAMATNICAI, 123 Huron St., To...

Lūdzu piesūtīt man tūlīt pēc iznākšan... šās nekavējoties) ar X logātā atzīmētā...
☐ Ieskatītais un atzītais ... $
☐ Ciemošanās ... $
☐ Latvijas vēsture 1500 — 1600 .... $
☐ Latvijas vēsture 1600 — 1710 .... $
☐ Latvijas vēsture 1800 — 1914 .... $
Pasūtināto grāmatu bruto ...
ATLAIDE 10%, 20% vai 25% (sk. augs...
Grāmatu cena, atvelkot at...
Pārsūtīšanas izdevumi ...
Maksāju ar ...
Vārds, uzvārds, adrese ...

LATVIJAS AMERIKĀ
MO... SP... TO...
PIEŅEM VISĀDA VEIDA ... IESPIEDUMDARBU PASŪ...
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGU...
VIZĪTKARTES,
DOKUMENTUS BIEDRĪBU V...
KONCERTU PROGRAMMAS, ...
SARĪKOJUMU BIĻETES,
PLAKATUS, DZIESMU LA...
GRĀMATAS un ŽURNĀ...
VĒSTUĻU VEIDLAPA...
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, T... ONT., CANADA. TE...
Pasūtinājumus lūdzam nodot lai...

vēka vainīgums (dēvēts par „iedzimto grēku") ir izšķirīgs pamatnojēgums. Zariņš parāda vainīguma apziņas rašanos tēlainā piemērā. Tiesa un sabiedrība pieņem apsūdzētā vainīgumu kā pašu par sevi saprotamu, iekāms tas pierādīts. Tas ir individuāls gadījums, bet Art. Grods to vispārina eksistenciālisma garā, viņā attīstās „nospiedoša vainas apziņa — vaina būt cilvēkam" (118.). Cilvēku sabiedrība parādās kā individa apsūdzētāja, kā viņa vainas atklājēja. Šo vainu sabiedrība izlīdzina tikai tad, ja cilvēks atsakās no savas individuālitātes, no sava „es" meklēšanas. Pretējā gadījumā sabiedrība vērš pret individu ar dažādu varu palīdzību „nolīdzināšanas procesu" — „tas plūda no atvērto baznīcu durvīm, kinoteātriem, parlamentiem" (119.). Individuālitātes iznīcinot, pārvēršot tās pa daļai „kādā milzīgā mašinērijā", demokratijas tiecas „vienlīdzību, daudz briesmīgāku kā jebkad to bija iedomājies Orvels vai Hakslejs" (119.). Šis nivelēšanas process masu kultūrā ir iemīļots eksistenciālistu temats. K. Jaspers tam jau 1931. g. veltīja īpašu grāmatu (Die geistige Situation der Zeit). Zariņa domas ir reizē tuvas Heidegeram, kas rāda caurmēra domāšanu (das Gerede) kā cilvēka garīgo apspiedēju.

Beidzot trīs dažādās romāna personās tiek parādīti eksistenciālisma uzskati par cilvēka brīvību, „izvēli" un „izšķiršanos". Eksistenciālisma izpratnē cilvēks nonāk pie jēgpilnās dzīves vai eksistenes pats (bez Dieva žēlastības palīdzības kā kristietībā). Eksistence ir sasniegta tad, kad cilvēks uzņemas pilnīgu atbildību par savas brīvās izvēles sekām. Romānā dzejnieks un pornografiskās literātūras izdevējs Hudzons ir pieķēries šai brīvās izvēles domai vienpusīgi. Eksistenci viņš saprot kā pastāvīgu sevis apzināšanos, ko prot iegūt tikai, rīkodamies pret sabiedrības interesēm. Eksistence viņam ir individuālitātes saglabāšana un parādīšana par katru cenu. Pienākts slepkavībā, viņš lūdz un dabū iespēju pats sev brīvi izvēlēties nāves veidu. — Artura iemīlētā dejotāja brīvību saprot kā atraušanos no sabiedrības, kā ārēju un iekšēju neatkarību. Viņa ir „cilvēks, kurš nevēlas kļūt par daļu pasaulē, kuņa viņam riebas, cilvēks, kurš vēlas palikt viens" (94.). Sakarā ar to viņa noraida ne vien ģimenes, bet arī mīlestības saites kā cilvēka brīvības iznīcinātājas. Viņas brīvā izvēle ir — vientulība, visu cilvēcisko saišu noraidīšana. Šāds uzskats pazīstams no kristīgo un budistu mūku ideāliem. Atbildības un vainas atskārsmes dejotājai nav.

(Turpinājums sekos)

TĀ VIŅI . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

Ilūkstē pirms trīs mēnešiem noticis gadījums, kādu kādreiz brīvās Latvijas laikā nevarējām pat iedomāties. Dienā, kad pilsētiņā pēc diviem mēnešiem pārdošanā parādījušies bārdas skujamie asmenīši, auto ostā, kuŗā piestājas arī kārtējais satiksmes autobuss no Aknīstes uz Daugavpili, pēkšņi izcēlies satraukums. Veikalā, kas asmenīšus pārdevis, gāzusies cilvēku masa, jo katrs vēlējies iegūt kaut vai vienu paciņu šīs retās preces. Izcēlusies kaušanās. Kārtības atjaunošanai ieradušies trīs miliči. Visi autobusi, kas iet cauri Ilūkstei, tāpēc todien nokavējušies par 5 — 6 stundām.

Meita no Dagdas raksta vienreiz gadā savam tēvam uz Londonu un šinī vēstulē nav nekā tāda, ko nedrīkstētu rakstīt. Ir vienīgi par ģimeni, par bijušām mājām un tuvākiem radiem. Arī tēvs no savas puses vairāk neraksta kā tikai reizi uz Ziemsvētkiem un nosūta vēl divas paciņas gadā. Tagad negaidot uz Lieldienām tēvs saņēmis kartīti, kuŗā priecīgu svētku vēlējuma vietā bijis tikai viens pats teikums: „Tēti, pagaidām man nekā nesūti, tāpat uz manu adresi vairāk neraksti."

Okupētajā Latvijā 1963. gada pavasaris ir bez zilas dūmakas, ir bez ilūzijām. Un saule [illegible] tautai dzimtbūšanas laiku pelēko gaismu.

IESKATĪTAIS UN ATZĪTAIS

Ar šādu moto Daugavas apgāds izsludina īslaicīgu subskripciju trīs jaunām grāmatām, ar šādu nosaukumu iznāk latviešu zinātnieku grupas rakstu krājums, veltīts TEODORAM CELMAM viņa 70 gadu dzimšanas dienā š. g. 14. jūnijā.

IESKATĪTAIS UN ATZĪTAIS

Sakārtojis un rediģējis Haralds Biezais, sarakstījuši trīspadsmit Teodora Celma kolēģas un audzēkņi, visi ievērojami latviešu humānitāro zinātņu pārstāvji dažādos kontinentos, no kuriem katrs devis vienu agrāk nepublicētu oriģinālpētījumu latviešu valodā par kādu filozofijas, reliģijas, psicholoģijas, socioloģijas, vēstures un archaioloģijas jautājumu, tā radot vienreizīgu publikāciju, kas liecina par spožu latviešu humānitāro zinātņu manifestāciju laikā, kad dzimtenē katru brīvo domu šais novados nomāc uzspiestā marksisma - ļeņinisma doktrīna. Sējumā vairākas illustrācijas. Iznāks 10. jūnijā.

CIEMOŠANĀS

Šai neparasti dzīvi un krāšaini uzrakstītajā grāmatā Nacionālās operas bijušais drāmaturgs un direktors komponists JĒKABS PORUKS ir savirknējis pievilcīgus atmiņu tēlojumus par lieliem mākslas gariem, šķautnainām personībām, ko viņš sastapis un kam vieta latviešu kultūras vēsturē. Sējums illustrēts latviešu kultūras darbinieku foto attēliem. Iznāks 10. jūnijā.

LATVIJAS VĒSTURE 1500 - 1600

Kaut gan saka, ka vēsture neatkārtojoties, tomēr šī sējuma lasītāji redzēs, ka latviešu leģionāru traģēdiju latviešu tauta jau reiz pārdzīvojusi lielajā Livonijas karā — pirms 400 gadiem. Jaunā gaismā šai sējumā parādīta dzimtbūšana un muižu izcelšanās, arī šeit redzamas paralēles ar mūsu tautas tagadējiem pārdzīvojumiem. Autori: E. DUNSDORFS (politiskā, saimnieciskā un sociālā vēsture) un A. SPEKKE (kultūras vēsture). Atzīmējams, ka prof. E. Dunsdorfs pagājušā gadā mēroja tālo ceļu no Austrālijas uz Eiropu, lai papildinātu avotu un materiālu krājumu par šo laikmetu. Sējums bagātīgi illustrēts kartēm, schēmām, gravīrām, fotoattēliem un ir pēc kārtas trešais lielajā Daugavas Latvijas vēstures sējumu virknē. Iznāks augustā.

Jūs saņemat **ATLAIDI**
10% ja pasūtināt 1 grāmatu,
20% ja pasūtināt 2 grāmatas,
25% ja pasūtināt 3 vai vairāk grāmatu,

kas minētas kuponā (kur esam uzņēmuši arī jau iznākušos abus vēstures sējumus). Bet piedāvājums ir spēkā tikai 10 dienas, skaitot no šī laikraksta saņemšanas. Pārsūtīšanas izdevumiem jāpievieno $ 1,- neatkarīgi no pasūtināto grāmatu skaita. Kuponu un naudu lūdzu sūtiet: DAUGAVAS VANAGU GRAMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ont.

Lūdzu piesūtiet man tūlīt pēc iznākšanas (jau iznākušās nekavējoties) ar X logatā atzīmētās grāmatas.

☐ Ieskatītais un atzītais	$ 6.00	
☐ Ciemošanās	$ 4.20	
☐ Latvijas vēsture 1500 — 1600	$ 13.50	
☐ Latvijas vēsture 1600 — 1710	$ 12.50	
☐ Latvijas vēsture 1800 — 1914	$ 12.50	
Pasūtināto grāmatu bruto cena		
ATLAIDE 10%, 20% vai 25% (sk. augstāk)		
Grāmatu cena, atvelkot atlaidi		
Pārsūtīšanas izdevumi $ 1.-		

Maksāju ar ....

Vārds, uzvārds, adrese ....

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISADA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TĒL.: EM 8-0792.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

SVĒTDIEN, 26. MAIJĀ, SIDRABENĒ

PAVASARA SVĒTKI

no pl. 10 līdz pl. 14 Vieglatlētika (pieaugušiem un jaunatnei), Sporta spēles.
pl. 14 — deju kopas DIŽDANCIS priekšnesumi Z. Miezīša vadībā, LĀCĪŠU — V. Adlera un J. Millera — dziesmas un mūzika. Sporta spēļu turpinājums.

BĒRNU MASKU BALLE

Masku gājiens. ◉ Parāde. ◉ Godalgošana. ◉ Pēc tam bērnu dejas un rotaļas gaidu vadītājas M. Vilkas vadībā.

Ieeja pieaugušiem $ 1.00, bērniem 25 ¢. Visa Sidrabene sarīkojuma vieta.

Ja slāpst, dzeriet CANADIAN

...tīrākais, dzidrākais alus, kas šobrīd tiek brūvēts...

MOLSON CANADIAN

MOLSONA

ALUS DARĪTĀJI KOPŠ 1786. GADA

✝

OSKARS GUTMANIS

dzimis 1894. gada 5. decembrī,
miris 1963. gada 16. maijā Toronto.

SV. JĀŅA EV. - LUT.
LATV. DRAUDZES TORONTO
PALĪDZĪBAS FONDS.

AIZRĀDĪJUMS NAMSAIMNIEKIEM TORONTO UN LEASIDE

Visiem Toronto Elektrības pārvaldes darbiniekiem un uzņēmējiem, kuriem ir tiesības pārvaldes uzdevumā veikt norādītos darbus jūsu mājā, ir izsniegtas attiecīgas pazīšanas zīmes, kuŗas tiem arvien jānēsā darba laikā.

(Attēls ir divreiz lielāks kā pati zīme)

Augšējais attēls rāda, kāda izskatās pazīšanas zīme, kas izsniegta elektrības skaitītāju un citu Elektrības pārvaldes ierīču kontrolieŗiem. Tā ir zili - balt - zelta krāsā.

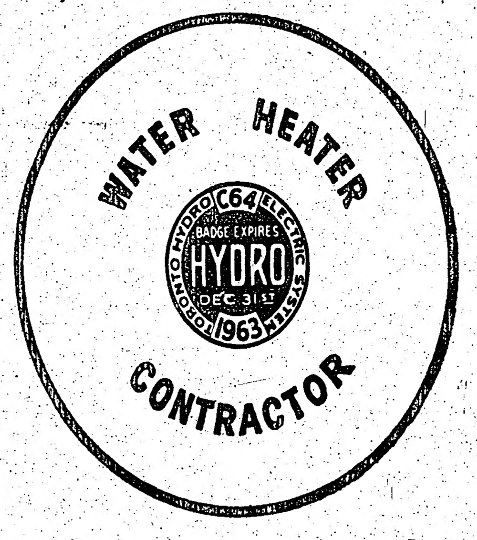

(Attēls valkājamās zīmes lielumā)

Šī zīme, kas ir zili - balt - zelta krāsās ar metalla aizmuguri izsniegta uzņēmējiem, kas tiesīgi Toronto Elektrības pārvaldes uzdevumā veikt ierīkošanas, labošanas u. c. vajadzīgos darbus tiem ūdens sildītājiem, kas ir Elektrības pārvaldes īpašums. Katram, kas uzdodas par Toronto Elektrības pārvaldes darbinieku vai uzņēmēju, pirms to ielaižat savā mājā, uzprasiet pazīšanas zīmi.

Šo sludinājumu jūsu nodrošināšanai lūdz publicēt

TORONTO HYDRO - ELECTRIC SYSTEM
14 CARLTON STREET.

LIETOJIET ELEKTRĪBU UN DZĪVOJIET DROŠĀK, TĪRĀK UN MODERNĀK!

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

SOMU PIRTS

HIGH PARK SAUNA

583 Annette St., Toronto.
Tel. 767-4086.

Sievietēm:
otrdienās no pl. 6 līdz 12 vak.
trešdienās no pl. 6 līdz 12 vak.
sestdienās no pl. 9 līdz 2 dienā.

Vīriešiem:
piektdienās no pl. 6 līdz 12 vak.
sestdienās no pl. 2 līdz 12 vak.
svētdienās no pl. 8 līdz 2 dienā.

FRANK VASS
B.A.
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto,
(pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

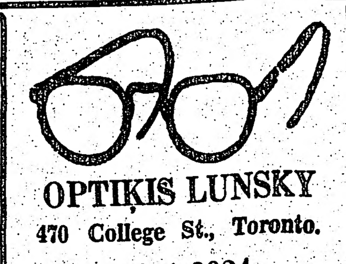

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto.
WA 1-3924.

Mrs GAY —
LAIMES ZĪLĒTĀJA.
Zīlē no rokas un kārtīm tagadni un pagātni ,kā arī atbild uz jautājumiem.
Tel. WA 4-2214.
307 Markham St. (pie College),
TORONTO.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.
CANADA.

LAIMES ZĪLĒTĀJA
Zīlē no rokas un kārtīm tagadni un pagātni. Dod padomus par brīvu, ja apmierināts, tiek pieņemts ziedojums.
Tel. 921-4038,
36 Cecil St., Toronto.
No plkst. 9 — 9 vakarā.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba
vieniniekam / cei, — uz vēlēšanos ar pilnu pansiju un garāžu.
62 LANGLEY AVE.
Zvanīt no pl. 6—10 vak.
HO 1-6477, TORONTO.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

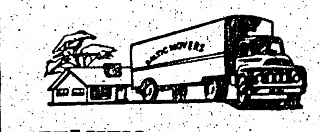

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

Mans mīļais vīrs

OSKARS GŪTMANIS

dzimis 1894. g. 4. decembrī, miris 1963. g. 16. maijā Toronto.

Par viņu sēro
SIEVA, BRĀLIS (LATVIJĀ) un PIEDERĪGIE.

Sapni par dzimteni līdzi ņemšu.

1963. g. 30. aprīlī pēc grūtām ciešanām no mums šķīrās mūsu mīļais

FARMĀCIJAS MAĢISTRS

Pēteris Svārpstiņš

dzimis 1896. gada 3. aprīlī, pārpelnots 1963. gada 3. maijā Heidelbergā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
M. STRAUMAN un DRAUGI VĀCIJĀ.

Mans mīļais vīrs

ERNESTS ZIRNĪTIS

dzimis 1909. gada 2. novembrī, aizgājis Dieva mierā 1963. gada 18. maijā Toronto.

Sēro SIEVA TORONTO un PIEDERĪGIE DZIMTENĒ.

Gribēju tālajos laukos vēl iet,
Satumsa nakts.

APGĀDS IMANTA

IMANTA

Oldmarken 12, Bagsvaerd, Copenhagen, Denmark

ARTURS SILGAILIS

LATVIEŠU LEĢIONS

Ar Kr. Barona prēmiju godalgots jauns kapitāldarbs. Grāmata par 146.000 latviešu vīru, jaunekļu un zēnu likteni Otrā pasaules karā — sīka dokumentācija par Leģiona cīņām Krievijā, Latgalē, Vidzemē, Kurzemes cietoksnī un Vācijā, kā arī par brīvprātīgo bataljonu, lidotāju un vācu armijas izpalīgu gaitām.

Darbu rotā 30 kauju schēmas un kartes un 296 attēli, no kuŗiem lielākā daļa publicēta pirmo reizi.

Cena ies.: $ 8.80; sd. 56/-; Asd. 72/-; DM 31.- ZKr. 39.-; DKr. 55.-.

Ievērībai: Grāmatas pēdējie eksemplāri sadalīti pa latviešu grāmatnīcām visās emigrācijas zemēs, atstājot apgādā tikai nedaudz eksemplāru tiešiem pieprasītājiem.

Pēdējie eksemplāri

GRĀFS HANSS FON LĒNDORFS

AUSTRUMPRŪSIJAS DIENASGRĀMATA

Tulkojis Pāvils Klāns.

Sensācionāls darbs, kas Vācijā iznācis jau 7 izdevumos un kuŗā jaunais vācu ārsts un ideālists satricinošos aprakstos pastāsta, kā Otrā psaules kaŗā krievu rokās krita Austrumprūsija, kur tai laikā atradās arī daudzi latviešu bēgļi un kaŗavīri.

Dažās grāmatnīcās un apgādā atlikuši vairs tikai nedaudzi eksemplāri.

Cena ies.: $ 3.60; sd. 22/-; Asd. 27/-; DM 12.-; ZKr. 15.-; DKr. 20.-.

ANDREJS EGLĪTIS

MĪLU, MĪLU

Pazīstamā dzejnieka — Kultūras fonda laureāta — mīlestības dzejoļu izlase Jāņa Grīna sakārtojumā. Grezns izdevums sakarā ar dzejnieka 50 gadu jubileju J. Soikana grafiskā iekārtojumā. — Grāmatnīcām izsūtām tikai uz pieprasījumu. - Subskribentiem grāmata speciālā sējumā ir izsūtīta.

Cena greznā sējumā: $ 3.60; sd. 22/-; Asd. 27/-; DM 12.-; ZKr. 15.-; DKr. 20.-.

Visas trīs grāmatas pasūtinot tieši apgādā, tās maksā: $ 12.75; sd. 79/-; Asd. 95/-; DM 44.-; ZKr. 56.-; DKr. 77.-.

Grāmatas pasūtināmas ikkuŗā mūsu grāmatnīcā vai tieši apgādā, kā arī cittautu grāmatnīcām, uzdodot tām mūsu apgāda adresi.

APGĀDS IMANTA
Oldmarken 12 Bagsvaerd, Copenhagen

TAGAD UZ PIKREĻIEM

Zvērinātam makšķerniekam šī cildenā slapjā sporta sezona sākas ik gadus 1. janvārī un noslēdzas 31. decembrī. Šādu makšķernieku neatbaida lietus, sniegs, iesnas, cienījamo piederīgo un draugu zobgalības, parlamenta vēlēšanas un dienas, kad zivis pieteikušas totālu nesadarbošanos.

Manuprāt caurmēra makšķernieku nodarbības sākās tikai pagājušās nedēļas nogalē, jo ar maija mēneša beigu daļu tagad var sākt makšķerēt diezgan civilizētos, kultūrālos un personīgo veselību mazāk apdraudošos apstākļos.

Izņemot basus un maskijus, tagad malā var vilkt 236 dažādas etniskas izcelsmes zivis.

Sakeru seksošanās laiks ir jau aizvadīts, smeltes izsmeltas, par nenoķertām forelēm jau paspēts noškendēties. Tagad dienas kārtībā rijīgās līdakas un slinkie pikreļi.

Saules zivis, asari, rokbasi, karpas un citas plebejiskas aukstasiņu draudzenes tagad ķeŗas kaut uz plika āķa.

Pēc Dižmakšķernieku rokas grāmatas iznāk tā, ka prātīgākiem Āķa, auklas un spoles brālības locekļiem ir jāmetas uz pikreļiem.

Lai atļauts atgādināt, ka pikrelis ir tāds kā Latvijas zandarta Ziemeļamerikas pusbrālis. Slinka, bet aplam garšīga zivs.

Pikreļi manevrē padziļās vietās. Bez kādiem uzsaukumiem draudzīgi turas pikreļu kopībā — mazos bariņos. Nav dzirdēts, ka pikreles strīdētos par politiku, par to, kas viņu vidū gudrāks vai mazāk gudrs.

Kamēr krastā cienījamie pikreļu makšķernieki spriež par to, kur ceļams Toronto latviešu nams, pirkt vai nepirkt ceturto dalības zīmi šī nama būvēšanai, pikreļi tikai peld turpat pie upes vai ezera dibena un gaida, kad kāds asprātīgs draugs no krastmalas vai laivas nolaidīs lejā treknu slieku, virpulīti ar sarkanām krellītēm vai mazu grundulīti. Ēsma gan pikrelim jāielaiž tikpat kā mutē, jo šī zivs ir uz mata tikpat pasīva un tuvredzīga kā viens otrs intelektuālis auklas otrā galā.

Labākais pikreļu laiks ir stundu vai divas pirms saules rieta. Var mēģināt arī agrā rīta stundā. Pašā pusdienas laikā pikreļu makšķernieks lai labāk ar draugiem uzspēlē zolīti vai domino. Var arī palīdzēt cienījamai laulātai draudzenei mizot kartupeļus pusdienām vai arī ar maigām šķidrām ziepēm iesaistīties trauku mazgāšanas akcijā.

A. Pelēkais

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

BASKETBOLA UN VOLEJBOLA SPĒĻU ATREFERĒJUMI

SIEVIEŠU VOLEJBOLS

Spēcīgākais latviešu sieviešu volejbols pašreiz ir ASV, bet dažādu nelabvēlīgu apstākļu dēļ latviešu izlase nebija labākā sastāvā. Vienībai nebija saprašanās un tā bija mainīga savā sniegumā, to rāda arī spēļu gaita. Pret igaunietēm latvietes vada ar 8:1 un tomēr zaudēja setu ar 9:15. Latviešu vienībā, kas zaudēja igaunietēm un lietuvietēm divos setos, spēlēja Grava, Tiltiņa un Upesleja no ASV, bet D. Žulpa, L. Moruse, V. Tētiņa, M. Kirša, Z. Griķe un V. Viškere no Kanadas.

JAUNATNES VOLEJBOLS

Latviešiem nepastāv organizēts jaunatnes volejbols un latviešu jaunatne devās cīņā bez iepriekšēja treniņa skolu pārbaudījumu dēļ. Vienības materiāls ir tīri „pieklājīgs" un šī pati vienība var spēlēt arī daudz labāk un uzvarēt. Latviešu jaunatnes vienībā spēlēja P. Akers, A. Liepa, E. Pilskalnietis, R. Dadzis, V. Kauliņš, I. Hausmanis.

VĪRIEŠU VOLEJBOLS

Vīriešu volejbolā latviešiem šogad ir īsti spēcīga reprezentācija — Kanadas meistarvienība, kuŗa papildināta ar dažiem spēlētājiem no ASV ,varēja būt uzvarētāja. Latvieši tomēr finālā zaudēja igauņiem divos setos. Vienībā spēlēja: A. Richters, A. Rāva, J. Vilmanis, A. Alberts, L. Eichvalds, J. Leja, O. Šustiņš un E. Vītoliņš.

SIEVIEŠU BASKETBOLS

Latvietes nebija domājušas piedalīties sieviešu basketbola sacensībās. Tāpēc nav brīnums, ka bija jāzaudē lietuvietēm ar lielu rezultātu — 7:41. Vienība, kuŗā spēlēja: L. Miķelsone, D. Tora, V. Šildere, L. Liepa, B. Skujiņa, R. Gulbe, P. Pērkone, N. Tanne, V. Pālena, H. Richtere un A.Kurzemniece, spēja tomēr uzvarēt igaunietes ar 33:3.

JAUNATNES BASKETBOLS

Latviešu jaunatnes basketbola izlasē bija iedalīti: T. Burvis, J. Prūsis, P. Lečmanis, V. Šūmanis, J. Bērziņš, G. Strauja, — visi no ASV, bet no Kanadas — V. Kauliņš, A. Liepa, P. Akers, E. Pilskalnietis, J. Āboliņš, P. Dedumets, J. Zībergs.

Priekšsacīkstēs latviešiem pirmā spēle bija pret igauņu jaunatni. Igauņiem spēles sākumā izdevās gūt 7 punktu pārsvaru un tie nobeidza puslaiku savā labā ar 27:25 punktiem. Visu otro puslaiku bija vienlīdzīga cīņa un pēdējā minūtē latvieši bija 1 punktu vadībā, taču igauņi ieguva laimīgu grozu un uzvarēja ar 47:46. Visumā latviešu vienība likās pārāka, bet tā izlaida daudzas drošas groza gūšanas iespējas. Sekmīgākie latviešu punktu guvēji bija Lečmanis ar 16 un Prūsis ar 12 punktiem.

Otrā spēlē pret lietuviešiem latviešu jaunatne sākuma posmā darbojās ļoti saskaņoti un tikai pirmā puslaika pēdējās sekundēs pazaudēja sākumā izcīnīto 14 punktu pārsvaru, nobeidzot puslaiku ar 3 punktu deficitu — 23:26. Vēl otrā puslaika pēdējā minūtē latvieši bija tikai 1 punktu aiz lietuviešiem, bet pāris paviršas piespēles deva lietuviešiem uzvaru ar 58:49.

DV FUTBOLISTU PANĀKUMS

DV futbolisti skaistā saspēlē uzvarēja Romula vinību ar 3:0. Vārtus latviešu labā ieguva E. Petmanis, A. Alksnis un J. Vilmanis.

Patīkami, ka vienībā redz jaunas sejas.

Pēc spēles sportisti un sporta draugi apsveica DV spēlētāju, vienības kapteini A. Alksni šūpļa svētkos.

NĀKOŠĀ SPĒLE DV futbolistiem piektdien, 24. maijā, pl. 6,45 VITROVA laukumā pret SLOVENE vienību.

R. Kurmītis.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

JAUNĀKĀS LATVIEŠU SKAŅU PLATES

LP - 021 33⅓ $ 6.00
J. Reinholds LĪGO DZIESMAS diriģents D. Gailis
P. Jurjāns LĪGO DZIESMAS diriģents L. Vīgners
Koklu ansamblis LĪGO MELODIJAS
J. Ķepītis LĪGO DZIESMAS
Tautas dziesmas
E. Melngailis AI, ZAĻĀI LĪDACIŅA diriģents T. Kalniņš
A. Jurjāns PŪT, VĒJIŅI diriģents T. Kalniņš

LP 0 22 $ 6.00
Jāzeps Vītols ZIEMEĻBLĀZMA, kantāte
L. Vīgnera koris ar simf. orķestri, solo H. Ozolītis, diriģents L. Vīgners
Jēkabs Graubiņš TEK SAULĪTE TECĒDAMA, tautas dziesma
Jaukts koris, diriģents J. Dūmiņš
Alfrēds Kalniņš PURI PURI, MEŽI MEŽI, tautas dziesma
Jaukts koris, diriģents T. Kalniņš

A. Kalniņš JŪŖAS VAIDI —
J. Vītols KLAUSIES, SPULĢACĪT'
Anna Ludiņa, soprāns

A. Žilinskis AUDĒJAS DZIESMA —
E. Dārziņš AIZVER ACTIŅAS
Elfrīda Pakule, soprāns

E. Dārziņš MANA LAIME — Arturs Vanags, tenors
A. Jurjāns KĀ ZAGŠUS — Žermēna Heine - Vāgnere, soprāns
M. Zariņš KĀ GULBJI BALTI PADEBEŠI IET —
J. Vītols LĪGODAMA UPE NESA, t. dz.
Ērika Tipaine, soprāns

LP 0 23 $ 6.00
Alfreds Kalniņš DEJAS NO BALETA STABURAGS
1. Valsis. 2. Andante amoroso. 3. Skaidrītes deja. 4. Jandāls. 5. Valsis. 6. Maršs.

10 TAUTAS DZIESMAS
Latviešu simfoniskais orķestris diriģents L. Vīgners

Pieprasiet LATVIAN MUSIC bezmaksas skaņu plašu katalogu.

Pasūtinot pa pastu, Ontario provincē dzīvojošiem pie šīs plates vērtības jāpiemaksā 18 ¢ tirdzniecības nodoklis.

Pasūtinājumus adresējiet:
DV GRAMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT. TĀLR. EM 8-0792.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Amerikas Latviešu apvienības sekretāriāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgiem sekojošas personas:

Kārlis, Žaņa d., Bačs, dzimis 1926. g., meklē piederīgie Latvijā; Ella Boms, apm. 56 g. veca, un viņas vīrs Teobalts Boms, apm. 60 g. vecs, it kā dzīvojot Čikāgā, meklē māsīca; Mirdza Bušmanis, dzīvojusi Berlīnē; Roberts Celmiņš, apm. 40 g. vecs, dzīvojis Lackawannā, N. Y.; bij. Varkavas pagasta vecākais Dzenis, 1949. g. izceļojis uz Ameriku; Kārlis Eichelis; Jānis Hincenbergs, dzim. 1910. g., meklē dēls Laimonis; Voldemārs, Jāņa d., Grāvītis, dzim. 1904. g., Zelma, Jāņa m., Ostrovskis, meklē abu māsa J. Romanovska; Rudolfs Jesseris, apm. 69 g. vecs, meklē māsa; John Jirgenson, Anša d., dzimis 1896. g., meklē māsa; Imants Kalniņš, dzimis Tujas pag., meklē brāļa sieva; Mārīte Kraupe ar vecmāmiņu Kraupi, dzīvojušas Ventspilī, meklē Lilija Ogriņa; Richards Valdemārs, Jāņa d., Mitnieks, dz. 1923.g., meklē tēvs; Naglas ģimene, dzīvojusi „Insulā", izceļojusi uz Ameriku; Jāzeps Pakeris, bijis sardžu rotā pie Nirnbergas; Adolfs Pētersons, dzimis 1925. g., Rīgā, no Lībekas izceļojis, meklē māte; Marija Punga, dzim. Paegle, dzimusi 1903. g., dzīvojusi Vācijā; Provizors Leo Sebba no Aizputes, dzīvojis Somijā; Jūlija Siliņa, apm. 50 g. veca, un viņas dēls Eriks Siliņš, apm. 24 g. vecs, abi no Rīgas; Dr. Anna Strautmanis, kādreiz strādājusi Rīgas pils. II slimnīcā, meklē Elza Skalde; Arijs Zaļkalns, dzim. 1928. g., meklē māte.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., 917 15th Street, N. Y., Edmonds Building, Washington 5, D.C., USA Tel. DIstrict 7-8064. Adrešu paziņotājiem kartotēka piesūta meklētāja adresi vai vēstuli tiešā kontakta nodibināšanai, bet meklējamā adresi nekur tālāk nesūta. Pieprasījumiem un adresu paziņojumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai, un no ārzemēm pievienojami International Reply kuponi.

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.
Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus — Tel. EM 8-0792, Toronto.

Vēl dabūjamas sekojošas Melvaton izd. 45 RPM

SKAŅU PLATES

$ 2.80 gabalā —

2501 — Mazā vēstulīte. Draugs, nejautā.
Vēl reiz to dzirdēt. Gājputni.
2502 — Kaŗavīru atmiņas. Meitu māte bēdājās,
Es vēlos mājās pārnākt. Neļausim ieročiem rūsēt.
2503 — Latvju meitene. Par velti gaidīts.
Vēlreiz, draugs, nāksi tu. Neskumsti meitenīt.
2505 — Kad vēl puika biju es. Lai tā būda rūc.
Sirmgalvja stāsts. Olgas polka.
EP — 401 — Baltā roze. Tautiets mani pavadīja
Viltīgās acis. Dzīves ratiņš griežas.
EP — 402 — Trīs vītušas rozes. Rudupļu zieds.
Viens balts — otrs sārts. Gaujmalas lakstīgala.
EP — 403 — Vecā kokle. Gaujas laivinieks.
Tavas maigās rokas. Havajas melodija.
D — 1028 — Dzintra. Zilais lakatiņš.
Vienreiz laimējas — otrreiz ne. Vai būtu daudz, ja man jauts.

Katra plate maksā $ 2.80 + 3% tirdzniecības nodoklis Ontario dzīvojošiem.

Pasūtinot pa pastu, jāpieskaita 20 ¢ pārsūtīšanas izdevumiem.

DV grāmatnīca, 123 Huron St., Toronto 2-B Ont., Canada.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

26. jūnijā plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola.

2. jūnijā plkst. 3 Vasarsvētku dievkalpojums. Svētdienas skola.

9. jūnijā plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skolas noslēgums ar izbraukumu uz Sidrabeni.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

26. maijā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

26. maijā plkst. 2,30 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skolas noslēgums.

Bramptonā: 12. maijā plkst. 1,30 p.p. Ģimenes dienas dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

26. maijā, plkst. 5 p. p. dievkalpojums, kurā piedalās mācītājs A. Cops no Toronto. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās draudzes vakars. Tai mācītājs A. Cops izrādīs filmas par archibīskapa amatā ievešanas svinībām un dzīvi Sidrabenes bērnu nometnē. Groziņi piemami līdz.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

26. maijā plkst. 1,30 p. p. Kristus debesbraukšanas dienas dievkalpojums; dziesmu lapiņas; māc. J. Prauliņš.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

2. jūnijā plkst. 2 p. p. Vasarsvētku dienas dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C., tel RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

26. maijā plkst. 3 p. p. Kitsilāno baznīcā dievkalpojums. Iesvētes mācība un svētdienas skola.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

22. maijā plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda (noslēgums).

26. maijā plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

26. maijā, plkst. 2 p. p. Montreālā, Presbiteriāņu baznīcā dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudzē; māc. Edg. Lange, Tel. 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 10. Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350. — Ošavas raidītājs.